

ÅRSBERETNING 2013

DET KONGELIGE HOFF

HOFFSJEFENS SAMMENDRAG

Kongehusets medlemmer hadde et omfattende offisielt program i 2013. I tillegg til H.M. Kongens daglige virke på Slottet med statsråd, høytidelige audienser, møter og mottakelser, besøkte de kongelige 16 fylker samt Svalbard. Besøkene rundt i landet tillegges stor vekt, særlig fylkesturene som går over flere dager. Kongeparet besøkte Sør-Trøndelag i juni, mens Kronprinsparets fylkestur gikk til Vest-Agder.

Kongeparet var vertskap for Sveriges Kongepar som var på offisielt besøk i Nord-Norge i juni og det nederlandske Kongepar som var på offisielt besøk i oktober. Kongeparet var på statsbesøk i Tyrkia i november. Kronprinsparet var på offisielt besøk til USA i mai. H.K.H. Kronprinsen avla offisielt besøk i Finland i november.

H.K.H. Kronprinsen har fortsatt sin virksomhet som goodwillambassadør for FNs utviklingsprogram UNDP og besøkte Zambia i oktober/november. H.K.H. Kronprinsessen har videreført sitt engasjement for UNAIDS og besøkte Malaysia og Myanmar i 2013.

Kronprinsen videreførte sitt engasjement i Global Dignity og var sentral i gjennomføringen av Global Dignity Day på videregående skoler over hele landet.

For hoffets del har en arbeidet videre med å fornye organisasjonen gjennom implementeringen av det såkalte kjerneoppgaveprosjektet. Hoffet har også vært en aktiv deltaker i rehabiliteringen av Slottsplassen i regi av Statsbygg. Hovedarbeidene ble påbegynt 18. mai 2013, og Slottsplassen sto ferdig i oktober.

ÅGE B. GRUTLE
HOFFSJEF

Hoffsjefens sammendrag	3
Det kongelige hoff	6v
Kongelig dagbok 2013	10
Det kongelige sekretariat	22
Kommunikasjonsstaben	28
Hoffmarskalatet	30
Økonomistaben	32
Det kongelige hushold	34
Kultur- og eiendomsavdelingen	36
H.M. Kongens adjutantstab	40
Kongelige ordener og medaljer	42
De kongelige fond	56
Åpent Slott	58
Helse-Miljø-Sikkerhet og Likestilling	60
Årsregnskap med noter og revisjonsberetning	62
Ord og uttrykk	77

Rapporteringen på bruken av Stortingets bevilgninger til Det kongelige hoff (Civillisten) og DD.KK.HH. Kronprinsen og Kronprinsessens driftsregnskap gjøres gjennom årsberetningen. Årsberetningen sendes Det kgl. kommunal- og moderniseringsdepartement, Stortingets Presidentskap og Riksrevisjonen.

Apanasjen til henholdsvis DD.MM. Kongen og Dronningen og DD.KK.HH. Kronprinsen og Kronprinsessen skal dekke forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling (FDVU) av de private eiendommene. Apanasjen dekker også offisielle antrekk og private utgifter.

ÅRSREGNSKAP

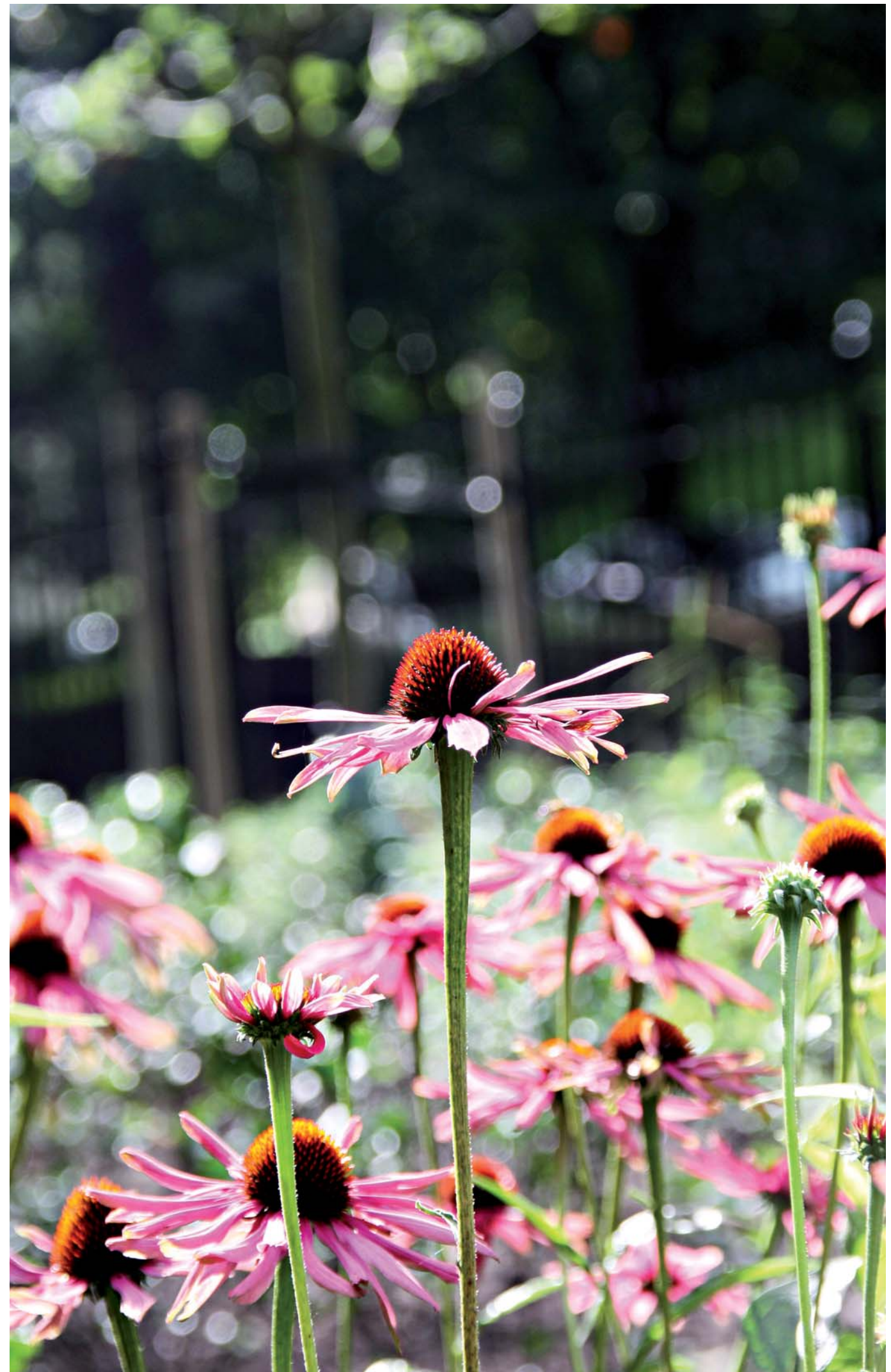
Årsregnskapet for Den kongelige civilliste er gjort opp med et resultat som viser et underskudd på kroner 6 701 468. Underskuddet dekkes av tidligere avsetninger. Regnskapet viser at store deler av de bevilgede midlene benyttes til å vedlikeholde og utvikle Slottet og den øvrige bygningsmassen som disponeres og de kulturelle og historiske verdier som befinner seg der. Årsregnskapet til DD.KK.HH. Kronprinsen og Kronprinsessens stab viser et underskudd på kroner 37 251. Underskuddet dekkes av tidligere avsetninger. Årsregnskapet for Åpent Slott viser et overskudd på kroner 373 266. Overskuddet overføres til egenkapitalen.

De fremlagte regnskaper, med tilhørende noter, gir etter min oppfatning et tilfredsstillende uttrykk for resultatet i 2013 og den økonomiske stillingen ved årsskiftet. Det er ikke inntruffet forhold etter regnskapsårets utgang som det ikke er tatt hensyn til i årsoppgjøret. Årsregnskapene er avlagt i tråd med reglene i regnskapsloven og økonomireglementet for Det kongelige hoff.

Det kongelige slott
10. mars 2014

Åge Bernhard Grutle
Hoffsjef

H.K.H. Prinsesse Ingrid Alexandra studerer Norges Lover under et besøk til Statsrådssalen på Slottet sammen med H.M. Kongen og H.K.H. Kronprinsen.

DET KONGELIGE HOFF

Det kongelige hoff er organisasjonen som bistår DD.MM. Kongen og Dronningen og DD.KK.HH. Kronprinsen og Kronprinsessen i utøvelsen av deres virke. Hoffet bistår også Prinsesse Märtha Louise og Prinsesse Astrid, fru Ferner i deres offisielle virksomhet.

Det kongelige hoffs hovedmål er å bistå DD.MM. Kongen og Dronningen og de øvrige medlemmer av Kongehuset med å planlegge og gjennomføre sine gjøremål. Det kongelige hoff skal sørge for en rasjonell drift av Det kongelige hus og forvaltning av de offentlige og private kongelige eiendommer, eiendeler og fond.

DD.MM. Kongen og Dronningen, DD.KK.HH. Kronprinsen og Kronprinsessen gir fullmakter til organisasjonen gjennom beslutninger som fattes i styringsmøter, program møter og enkeltmøter.

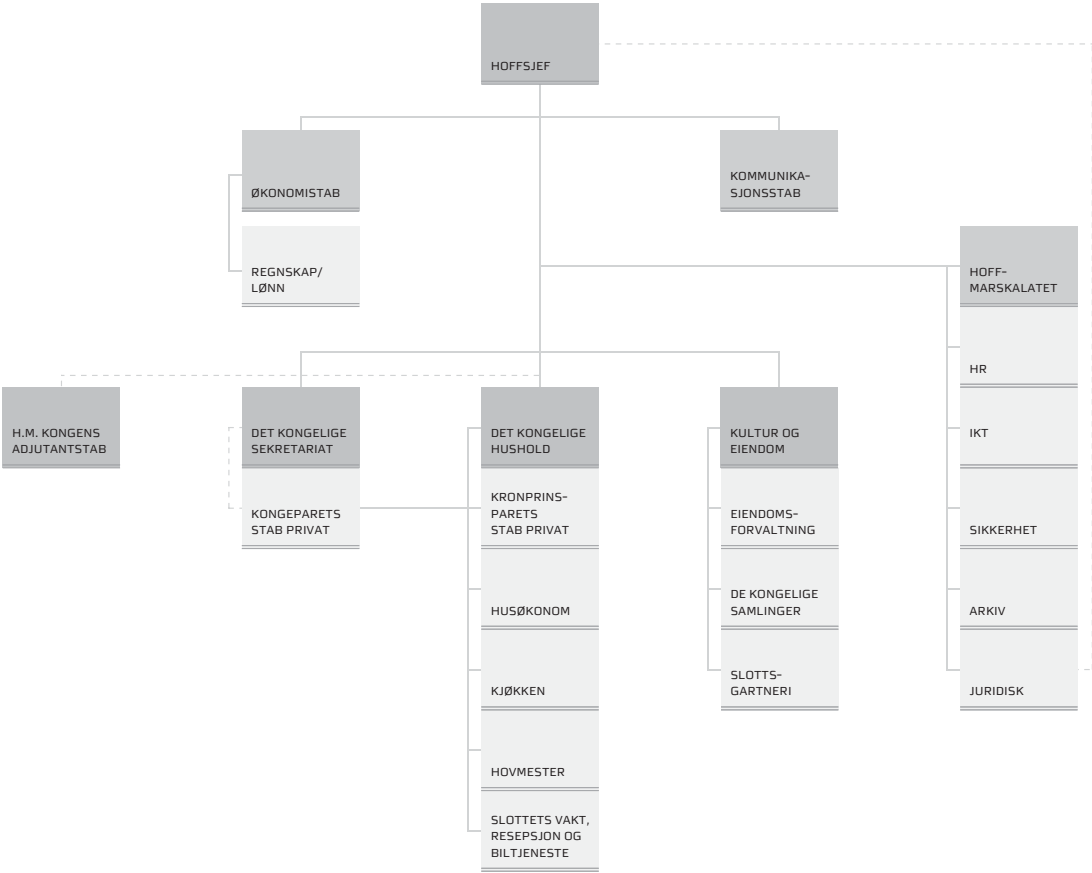
Styringsmøtet er det øverste beslutningsorgan for Det kongelige hoff. I styringsmøtet behandles:

- Strategier
- Langtidsplaner
- Budsjett
- Prinsippsaker
- Mediesaker

I styringsmøtet deltar DD.MM. Kongen og Dronningen, og DD.KK.HH. Kronprinsen og Kronprinsessen. Hoffsjefen bestemmer, ut fra sakens karakter, hvem som for øvrig skal delta i møtene. Det gjennomføres styringsmøter en til to ganger i måneden. Hvert halvår gjennomføres et tre dagers møte.

Programmøtet er det formelle organ hvor DD.MM. Kongen og Dronningen, DD.KK.HH. Kronprinsen og Kronprinsessen gjennomgår forespørsler og fatter beslutninger vedrørende offisielt program, presseforespørsler, andre aktiviteter og beskytterskap, i samarbeid med ledelsen. Møtene gjennomføres en til to ganger i måneden.

Det kongelige hoff er bygd opp som en linje-/stabsorganisasjon. Hoffsjefen er organisasjonens øverste administrative leder og ansvarlig for den totale virksomhet overfor H.M. Kongen. Avdelingslederne utgjør, sammen med hoffsjefen, hoffets ledelse. Sjef for Det kongelige sekretariat er hoffsjefens faste stedfortreder. Innenfor egne fagfelt er avdelingslederne rådgivere for Kongefamilien. Hoffsjefens ledergruppe består av sjef Det kongelige sekretariat, hoffmarskalken, sjef Det kongelige hushold, kommunikasjonssjefen, slottsforvalteren, økonomisjefen og sjef H.M. Kongens adjutantstab.

KONGELIG DAGBOK 2013

Kongefamiliens omfattende offisielle program gjenspeiles i dagboken for 2013. I løpet av året ble 47 av landets kommuner besøkt, og det ble gjennomført mange offisielle reiser internasjonalt. H.M. Kongen har i løpet av 2013 hatt 32 høytidelige audienser der fremmede lands nye ambassadører til Norge har avlevert sine akkreditiver.

Ved H.M. Kongens faste audienser med statsminister og representanter for Forsvarets ledelse er også H.K.H. Kronprinsen til stede dersom programmet tilsier det. Tilsvarende ved H.M. Kongens faste audienser med utenriksminister eller utenriksråd, er H.M. Dronningen og H.K.H. Kronprinsen til stede hvis det passer inn i øvrig programvirksomhet

I 2013 deltok H.M. Kongen ved 94 offisielle arrangement nasjonalt og internasjonalt, mens H.K.H. Kronprinsen var til stede ved 140 offisielle arrangement. For H.M. Dronningen og H.K.H. Kronprinsessen var tallene henholdsvis 85 og 68.

H.M. Kongen foretok den offisielle åpningen av 150-årsjubileet for Edvard Munchs fødsel.

H.M. Dronningen og H.K.H. Kronprinsen besøkte Statoils pårørendesenter som ble opprettet etter gisselaksjonen mot Statoils anlegg i In Amenas i Algerie.

HMK – HANS MAJESTET KONGEN, HMD – HENNES MAJESTET DRONNINGEN, KPH – HANS KONGELIGE HØYHET KRONPRINSEN, KPM – HENNES KONGELIGE HØYHET KRONPRINSESEN, MBH – MARIUS BORG HØIBY, PIA – HENNES KONGELIGE HØYHET PRINSESSE INGRID ALEXANDRA, PSM – PRINS SVERRE MAGNUS, PML – PRINSESSE MÄRTHA LOUISE, AB – ARI BEHN, PA – PRINSESSE ASTRID, FRU FERNER

9. JANUAR
NHOs årskonferanse, Den Norske Opera & Ballett KPH
NHOs årsmiddag, Den Norske Opera & Ballett KPH
11. JANUAR
Statsråd HMK KPH
14. JANUAR
Vismennes Dag, Skaugum KPH KPM
17. JANUAR
Høytidelig audiens for Zambias nye ambassadør HMK
Høytidelig audiens for Kirgisistans nye ambassadør HMK
21. JANUAR
World Economic Forum i Davos KPH KPM
Besøk ved Statoils pårørendesenter i Bergen HMD KPH
23. JANUAR
Offisiell åpning av 150-årsjubileet for Edvard Munch, Oslo rådhus HMK

24. JANUAR
Lunsj for Høyesterett HMK HMD
25. JANUAR
Statsråd HMK
NM på ski i nordiske grener 2013 på Hamar HMK
27. JANUAR
Vigsling av ny biskop i Agder og Telemark HMK
28. JANUAR
Lunsj for diplomater HMK HMD
29. JANUAR
Besøk i Åmli kommune HMK
30. JANUAR
Besøk på Svalbard i forbindelse med utstillingsåpning «Tre reiser - tre landskap» og åpning av Polarjazz 2013 HMD
Symposiet «Mat fra havet - Norges muligheter», Akademiets hus HMK

1. FEBRUAR

Statsråd HMK KPH

4. FEBRUAR

Åpning av utstillingen «Sølvbryllupsgaven» - Regjeringens gave til 75-årsdagene, Nordnorsk kunstmuseum HMD

5. FEBRUAR

Audiens for Afghanistans president HMK

Nasjonalforeningen for folkehelsens hjertepris 2013 HMK

Barents Spektakel 2013 i Kirkenes KPH

7. FEBRUAR

Åpning av Ungdommens bystyremøte i Oslo 2013 KPH

Middag for biskopene HMK HMD KPH KPM

8. FEBRUAR

Statsråd HMK KPH

10. FEBRUAR

Innvelse av Alta nye kirke Nordlyskatedralen KPM

11. FEBRUAR

Besøk hos Norfund KPH

12. FEBRUAR

Audiens for president Bill Clinton KPH KPM

13. FEBRUAR

Møte med frivillige til VM i Freestyle, Heminganlegget KPH

15. FEBRUAR

Statsråd KPH

25. FEBRUAR

VelFERDkonferansen «Ressurser på avveie» på Astrup Fearnley Museet KPM

26. FEBRUAR

Mottakelse for mottakere av Kongens Fortjenstmedalje HMK KPH

Nypremiere på «Dropout Musical» i Den Norske Opera & Ballett KPH

27. FEBRUAR

Audiens for Unionsrepublikken Myanmars president HMK HMD KPH

Lunsj for Unionsrepublikken Myanmars president HMK HMD KPH

28. FEBRUAR

Konferansen Ungt lederskap, Oslo KPH

Høytidelig audiens for Sør-Afrikas nye ambassadør HMK

Høytidelig audiens for Canadas nye ambassadør HMK

Høytidelig audiens for Luxembourgs nye ambassadør HMK

Høytidelig audiens for Unionsrepublikken Myanmars nye ambassadør HMK

Bedriftsbesøk DNB KPH

Middag for diplomatene HMK HMD

1. MARS

Statsråd HMK KPH

Stiftelsesmiddag i Oslo Militære Samfund HMK

2. MARS

World Cup Skiskyting i Holmenkollen HMK

4. MARS

Det 14. Elevtinget 2013, Oslo kongressenter KPH

5. MARS

VM i freestyle, Oslo Vinterpark KPH

6. MARS

Åpning av Internasjonaliseringskonferansen 2013, Universitetet i Bergen KPH

Åpning av Røde Kors Skredbane i Myrkdalen KPH

VM i Freestyle, Voss KPH

7. MARS

Bedriftsbesøk hos «Skigutane», Voss KPH

VM i Freestyle, Voss KPH

8. MARS

Statsråd HMK KPH

Flerkulturell kvinnetag, IMDI Oslo HMD

Åpningen av Stemmerettsjubileet 1913-2013, Kristiansand HMK KPM

11. MARS

Forensisdagene ved Det Juridiske Fakultet, Universitetet i Oslo KPH

15. MARS

Audiens for H.K.H. Prinsesse Maha Chakri Sirindhorn av Thailand HMK

Statsråd HMK

Holmenkollen Skifestival 2013 HMK PA

16. MARS

Holmenkollen Skifestival 2013 HMK

H.K.H. Prinsesse Lilian av Sveriges begravelse, Stockholm PA

Oslo kommunes mottakelse i Heftyevillaen i anledning verdenscup i Nordiske Grener 2013 HMK

17. MARS

Holmenkollen Skifestival 2013 HMK HMD KPM PA PIA PSM

18. MARS

Mottakelse for mottakere av Kongens Fortjenstmedalje HMK HMD

19. MARS

Besøk til PS:Hotell, Vulkan arbeidstreningsbedrift i Oslo KPM

Mottakelse for mottakere av Kongens Fortjenstmedalje HMK KPM

20. MARS

Ekstraordinært Statsråd HMK

21. MARS

Besøk til Ullevålsveien skole KPM

Høytidelig audiens for Honduras nye ambassadør HMK

Høytidelig audiens for Laos nye ambassadør HMK

Høytidelig audiens for Nord-Koreas nye ambassadør HMK

Lunsj i Kronprinsesse Märthas Minnefond HMK PA

22. MARS

Statsråd HMK

Audiens for Islands utenriksminister HMK

3. APRIL

Besøk hos Primærmedisinsk Verksted, Kirkens Bymisjon Oslo KPM

4. APRIL

NHO/Global Future, Oslo KPH

Hjalmar «Hjallis» Andersens begravelse, Tønsberg Domkirke HMK

5. APRIL

Statsråd HMK KPH

Audiens for presidenten i Europarådets parlamentarikerforsamling HMK

Mottakelse i Regjeringens representasjonsbolig for å markere den norske innsatsen i Special Olympics Winter Games PML

8. APRIL

Audiens for Litauens president HMK

9. APRIL

Global Dignity Country Chairs seminar, Skaugum KPH

The World We Want, Energy Post 2015, Fornebu KPH

Audiens med United Nations Special Envoy for Youth KPM

Besøk til Modum kommune HMK HMD

11. APRIL

Dignity Day Asker videregående skole KPH

Åpning av nytt Fontenehus i Oslo KPM

12. APRIL

Statsråd HMK KPH

13. APRIL

Det 50. Ridderrennet på Beitostølen KPH KPM PML PIA PSM

16. APRIL

Utdeling av Coops miljøpris, Nationalteatret KPM

17. APRIL

Bedriftsbesøk Posten, Posthuset i Oslo KPH

Partnersamling for Kronprinsparets fond, Skaugum KPH KPM

18. APRIL
Besøk ved Arbeidsinstituttet, Drammen KPH KPM
Høytidelig audiens for Portugals nye ambassadør HMK
Høytidelig audiens for Slovakias nye ambassadør HMK
Besøk hos Redningsselskapet i Østfold, Hvaler HMK
Offisiell åpning av Kirsten Flagstad-året 2013, Nationaltheatret HMD

19. APRIL
Statsråd HMK KPH
«New kids on the block» Seminar og lunsj, Skaugum KPH KPM

22. APRIL
Utstillingsåpning «Munch/Warhol and the Multiple Image» i New York HMD

24. APRIL
Dignity Day Glemmen videregående skole KPH
Bedriftsbesøk til Hydrogenfabrikken kunsthall og Wik & Walsøe Porselensdesign KPH

26. APRIL
Statsråd KPH

29. APRIL
Innsettelse av H.M. Kong Willem-Alexander, Amsterdam KPH KPM

3. MAI
Besøk til Finansdepartementet KPH

5. . 9. MAI
Offisielt besøk til USA: Houston og San Francisco KPH KPM

7. MAI
Statsråd HMK
Lunsj for diplomater HMK

8. MAI
Markering av frigjøringsdagen og den nasjonale veterandagen på Akershus festning HMK
Audiens for NATOs generalsekretær HMK

14. MAI
Omvisning på Arkitekthøgskolen og avskjedsforelesning ved Thomas Thiis Evensen HMD

Embarkering K/S Norge HMK

15. . 16. MAI
Partnership for Change, Den Norske Opera & Ballett KPH KPM

17. MAI
Barnetoget på Skaugum KPH KPM PIA MBH PSM
Barnetoget i Oslo HMK HMD KPH KPM PIA PSM

17. mai-feiring i London PML AB

21. MAI
Audiens for mottakeren av Abelpriisen HMK
Utdeling av Abelpriisen HMK
Regjeringens bankett i forbindelse med utdelingen av Abelpriisen HMK

23. MAI
Høytidelig audiens for Irans nye ambassadør HMK
Høytidelig audiens for Burundis nye ambassadør HMK
Høytidelig audiens for Botswanas nye ambassadør HMK
Høytidelig audiens for Malis nye ambassadør HMK

24. MAI
Årsmøte i International Post Corporations, Oslo KPH
Statsråd HMK
Nasjonal opplæringskonferanse, Utdanningsetaten i Oslo kommune KPH
Utstilling og møte med kunstner Judy Chicago, Oslo Kunstforening HMD

27. MAI
Konferansen Women Deliver 2013 i Kuala Lumpur, Malaysia KPM

28. MAI
OECD-forum, Paris KPH
Mottakelse for konsulær på Slottet HMK

Prosjekt «Grenseløse grønnsaker og urter»,
Det norske Hageselskap, Hønefoss HMD

29. MAI
Grev Christian af Rosenborgs begravelse, Lyngby kirke,
Danmark PA
Dignity Day ved Time videregående skole KPH
Seminar i regi av Norges Idrettsforbund, Stavanger KPH

30. MAI
Lansering av UNICEFs rapport «State of the world's children»,
Oslo PML
Besøk på Haukåsen skole i anledning 40-årsjubileum, Oslo PML
St. Olaf Choir - konsert i Oslo Konserthus HMK

31. MAI
Soldataksjonen ved Garnison Setermoen KPH
Statsråd HMK

1. JUNI
Åpning av utstillingen «Munch 150» i Universitetets aula KPH

Kreftforeningens 75-årsjubileum, Oslo Konserthus KPH

2. JUNI
Young Global Leaders, Annual Summit 2013
og World Economic Forum, Myanmar KPM

3. JUNI
Dignity Day Møglestu videregående skole KPH
Utstillingsåpning «Kongelige kjøretøy 1905-1945
Fra Berliner til Buick», Trondheim HMD

4. JUNI
Nor-Shipping 2013, Norges Varesmesse, Lillestrøm KPH
Avslutningsarrangement for TeaTime-prosjektet på
Litteraturhuset KPH

4. - 6. JUNI
Fylkestur til Sør-Trøndelag HMK HMD

5. JUNI
Kirkens Bymisjons personalseminar KPH

6. JUNI
Besøk til Frivillighet Norge, Oslo KPH

7. - 8. JUNI
Bryllupet til H.K.H. Prinsesse Madeleine og Christopher
O'Neill , Stockholm KPH KPM PML AB

7. JUNI
Haakonsvern orlogsstasjons 50-årsjubileum KPH

10. JUNI
Seminar i anledning Antidoping Norges 10-årsjubileum HMK

11. JUNI
Nasjonalt arrangement i Steinkjer i forbindelse med
stemmerettsjubileet og hedring av Fredrikke Marie Qvam KPH
Ekstraordinært Statsråd HMK

12. JUNI
Monolog om Camilla Collett i Slottskapellet og blomster-
nedleggelse ved statuen av Camilla Collett HMD KPM
Åpning av nytt vernebygg for polarskuta Gjøa HMK
Åpning av bruktbutikken Ada i regi av Blindeforbundet
og Adaptor PML
Møte og middag i hovedkomiteen for Lillehammer Ungdoms
OLs organisasjonskomite, Gjøvik KPH

13. JUNI
Vernissage i Galleri Dronning Josephine, Oscarshall HMD KPM
Bislett Games 2013 KPH KPM

14. JUNI
Statsråd HMK KPH
Inspeksjon H.M. Kongens Garde HMK KPH
Markering av Stemmerettsjubileet 2013, Flakstad i Lofoten HMD

17. JUNI
Luftforsvarets feriested Vesle Skaugums 60-årsjubileum PA

18. JUNI
Åpning av 38th World Hospital Congress i Oslo
- Norsk sykehus- og helsetjenesteforening KPH
Gjestebud på Skaugum KPH KPM

18. - 19. JUNI
Offisielt besøk fra Sverige HMK HMD

20. JUNI
Norsk Sykepleierforbund - NSF Students årsmøte, Hønefoss
KPH
Åpning av utstillingen «I see rainbows» på Kunstplass 5 i regi
FOKUS, LLH og SAIH, Oslo KPM

21. JUNI
Statsråd HMK KPH

29. JUNI
Åpning av «Dronningstien», Ullensvang HMD

6. JULI
Åpning av sommerutstilling med verk av H.M. Dronning
Sonja, Kjell Nupen og Ørnulf Opdahl, Kunstforeningen
Verdens Ende, Tjøme HMD

13. JULI
Åpning av H.M. Dronningens separatutstilling,
Galleri Nicolines hus, Kragerø HMD

20. JULI
Feiring av H.K.H. Kronprinsens 40-årsdag, Skaugum KPH

22. JULI
Minnemarkering etter terrorhandlingene 22. juli 2011,
Oslo Domkirke KPH KPM

9. AUGUST
Statsråd HMK

13. AUGUST
H.M. Kongens serieeilaser HMK

14. AUGUST
H.M. Kongens serieeilaser HMK
Oslo Kammermusikk Festival, Den Norske Opera & Ballett
og Oscarshall HMD

15. AUGUST
H.M. Kongens serieeilaser HMK

16. AUGUST
Prins Friso av Nederlands begravelse HMK

17. AUGUST
Åpning av Økofestivalen 2013 i Sande i Vestfold KPM

18. AUGUST
Friluftsgudstjeneste og kirkekaffe i Slottsparken i anledning
H.K.H. Kronprinsessens 40-årsdag
HMK HMD KPH KPM PML AB PIA MBH PSM

22. AUGUST
Utdeling av =Norge-prisen 2013, Fredrikstad PML
Dronning Sonja Internasjonale Musikkonkurranse: Konsert
og mottakelse på Oscarshall HMD

23. AUGUST
Statsråd HMK KPH
Finale i Dronning Sonja Internasjonale Musikkonkurranse HMD

27. AUGUST
Dignity Day Gjøvik videregående skole KPH

28. AUGUST
Dignity Day Nordkapp videregående skole KPH
Åpning av skulpturpark på Akershus festning KPM

29. AUGUST
Rolv Wesenlunds begravelse, Frogner kirke KPH

4. SEPTEMBER
Besøk til Hobøl og Våler kommuner HMK

5. SEPTEMBER
Høytidelig audiens for Danmarks nye ambassadør HMK
Lucy Smiths bisettelse, Oslo Domkirke HMD
Høytidelig audiens for Nederlands nye ambassadør HMK
Høytidelig audiens for Italias nye ambassadør HMK
Høytidelig audiens for Perus nye ambassadør HMK

6. SEPTEMBER

Besøk i flomområder i Kvam og Nord-Fron kommuner HMK

10. SEPTEMBER

Dignity Day, Heggen videregående skole, Harstad KPH

11. SEPTEMBER

Révélations - en utstilling med norsk kunsthåndverk i Paris KPM

Dignity Day, Polarsirkelen videregående skole, Mo i Rana KPH

13. SEPTEMBER

Statsråd HMK KPH

Åpning av det nye Miljøhuset i Oslo KPH KPM PIA

15. SEPTEMBER

H.M. Kong Carl XVI Gustaf av Sveriges 40-års regjerings-jubileum HMK HMD

17. - 19. SEPTEMBER

Fylkestur til Vest-Agder KPH KPM

17. SEPTEMBER

Lunsj for diplomater HMK HMD

18. SEPTEMBER

Øvelse Barents Rescue 2013 i Lyngen HMK HMD

19. SEPTEMBER

Åpning av Grønt Senter i Kristiansand KPH KPM

20. SEPTEMBER

Forskningsdagenes forskningstorg KPM

Statsråd HMK KPH

Lunsj for Prinsesse Märtha Louises Fond HMK HMD PML

10-årsjubileum, Designutstillingen 100% Norway, London Design Festival HMD

22. SEPTEMBER

Social Good Summit i New York KPM

23. SEPTEMBER

Clinton Global Initiative i New York KPM

Dignity Day, Kuben videregående skole, Oslo KPH

Debarkering K/S Norge HMK

Åpning av Maggie's Centre, Aberdeen HMD

Verdiseminaret «Ærlig talt!» i regi av Global Dignity, Norges Idrettsforbund, Rotary og Føyen KPH

25. - 26. SEPTEMBER

Konferansen SIKT 2013, Trondheim KPH

27. SEPTEMBER

Konferansen «Skamlidelser en folkehelseutfordring», Oslo KPH

Statsråd HMK KPH

29. SEPTEMBER

Holmenkollen Kapells 100-årsjubileum PA

2. OKTOBER

Offisielt besøk fra Nederland HMK HMD KPH KPM PA

3. OKTOBER

Høytidelig audiens for EUs nye ambassadør HMK

Høytidelig audiens for Vietnams nye ambassadør HMK

Høytidelig audiens for den palestinske representasjons nye ambassadør HMK

Høytidelig audiens for Zimbabwes nye ambassadør HMK

4. OKTOBER

Statsråd HMK

6. OKTOBER

Det Norske Teatrets 100-årsjubileum HMK

8. OKTOBER

Åpning av nye lokaler for «Quo Vadis?», Oslo Voksenopplæring Rosenhoff HMD

100-årsjubileum Notodden kommune HMK

9. OKTOBER

Stortingets høytidelige åpning HMK HMD KPH

10. OKTOBER

Afternoon tea - Arrangement for «ildsjeler» på Slottet HMK HMD PA

14. OKTOBER

Ekstraordinært statsråd HMK KPH

15. OKTOBER

Åpningen av det 7. Sameting, Karasjok HMK KPH

16. OKTOBER

Ekstraordinært statsråd HMK KPH

Ekstraordinært statsråd HMK KPH

Global Dignity Day Nesbru videregående skole KPH

Høytidelig audiens for Bhutans nye ambassadør HMK

Høytidelig audiens for Australias nye ambassadør HMK

Høytidelig audiens for Omans nye ambassadør HMK

Osloungdommens Motorsenter i Hvervenbukta: 50-årsjubileum HMK

17. - 21. OKTOBER

Besøk til norske militærstyrker i Adenbukta KPH

18. OKTOBER

Avskjedsmiddag for Regjeringen Stoltenberg HMK HMD

21. OKTOBER

Mottakelse i forbindelse med ferdigstilling av Slottsplassen HMK HMD

Mottakelse for mottakere av Kongens Fortjenstmedalje HMK HMD

22. OKTOBER

Mottakelse for mottakere av Kongens Fortjenstmedalje HMK

22. - 23. OKTOBER

Offisielt besøk til Finland KPH

24. OKTOBER

Utdeling av Forsvarets veteranpris på Nasjonal veterankonferanse 2013 i Bergen KPH

Middag for stortingsrepresentantene HMK HMD KPH PA

25. OKTOBER

Statsråd HMK KPH

Åpning av en park til minne om redningsoperasjonen Carl Fredriksens Transport, Carl Berners plass, Oslo KPH

Norsk Bryteforbunds 100-årsjubileum HMK

28. OKTOBER

Audiens for sjef NATOs Joint Warfare Centre HMK

Oslo Militære Samfund HMK

28. - 31. OKTOBER

UNDP feltreise til Zambia KPH

29. OKTOBER

Lunsj for Nordisk Råd HMK HMD

31. OKTOBER

Høytidelig audiens for Kasakhstans nye ambassadør HMK

Høytidelig audiens for Sør-Koreas nye ambassadør HMK

1. NOVEMBER

Statsråd HMK

2. NOVEMBER

Minnemarkering for Prins Friso av Oranien-Nassau, Delft KPH KPM PML AB

3. NOVEMBER

Forsvarets minnedag på Akershus Festning HMK

5. - 7. NOVEMBER

Statsbesøk til Tyrkia HMK HMD

6. NOVEMBER

Virke-konferansen 2013, Oslo KPH

Besøk til Pøbelprosjektet, Arendal KPH

7. NOVEMBER

Åpning av utstillingen «Kongelige kjøretøy. Fra Berliner til Buick» på Jærmuseet, Nærbø KPH

8. NOVEMBER

Statsråd KPH

14. NOVEMBER

Åpning av utstillingen «Ørnulf Opdahl: Paintings and Prints» i Kings Place Gallery, Norway Scene 2, London HMD

Norske Idrettsleder-veteraners årsmøte HMK

20. NOVEMBER
Astrofysikk-symposium i Royal Society, London KPH

22. NOVEMBER
Statsråd KPH
Avduking av monumentet over Pelle-gruppa, Oslo rådhus KPH

Messe for ofrene etter tyfonen på Filippinene, St. Olavs kirke KPH

24. NOVEMBER
Cupfinalen i fotball 2013 for menn KPH

25. NOVEMBER
Lunsj for diplomater HMK HMD

26. NOVEMBER
Lunsj for fylkesmennene HMK HMD KPH

28. NOVEMBER
Utdeling av Dronning Sonjas skolepris, Porsgrunn videregående skole HMD

29. NOVEMBER
Statsråd KPH

2. DESEMBER
Samling for Global Dignity-samarbeidspartnere KPH

5. DESEMBER
Høytidelig audiens for Sveits' nye ambassadør HMK
Besøk Krigsskolen KPH
Høytidelig audiens for Pakistans nye ambassadør HMK
Høytidelig audiens for Slovenias nye ambassadør HMK
Audiens for formannen i Det russiske føderasjonsrådet HMK
Lunsj for St. Olavs Ordens Råd HMK

6. DESEMBER
Statsråd HMK KPH

7. DESEMBER
Julekonsert med Dissimilis i Lommedalen kirke PA

9. DESEMBER
Minnestund for Nelson Mandela i Johannesburg, Sør-Afrika KPH
Møte arrangert av Det Norske Videnskaps-Akademi og Etisk råd for forsvarssektoren, Akademiets hus HMK

10. DESEMBER
Audiens for mottakere av årets Nobels fredspris HMK HMD
Utdeling av Nobels Fredspris HMK HMD
Bankett i forbindelse med Nobels Fredspris HMK HMD

11. DESEMBER
Norad-konferansen 2013 KPH KPM
Konferansen «Respekt og sosialt ansvar i idretten» KPH
Nobelkonsert KPH MBH

12. DESEMBER
Besøk til Luftforsvaret, Rygge, Ørlandet, Trondheim KPH
Minnegudstjeneste for Nelson Mandela, Oslo Domkirke HMK HMD
Middag for biskopene HMK HMD KPH

13. DESEMBER
Besøk til Utenriksdepartementet HMD
Statsråd HMK KPH
Lunsj for Regjeringen HMK HMD KPH KPM

17. DESEMBER
Ekstraordinært Statsråd HMK KPH
H.M. Kongens Gardes Kirkeparade i Oslo Domkirke HMK KPH

20. DESEMBER
Julebesøk til Frelsesarmeens arbeidstreningstilbud «Jobben» HMD

24. DESEMBER
Julegudstjeneste i Uvdal kirke KPH KPM PIA MBH PSM

25. DESEMBER
Julegudstjeneste i Holmenkollen kapell HMK HMD PML AB

ALLE ARRANGEMENT VED KOMMUNEBESØK, FYLKESBESØK, STATS- OG OFFISIELLE BESØK TIL UTLANDET ER TALT SEPARAT. TILSVARENDE VED BESØK I FORBINDELSE MED SPORTSARRANGEMENT SOM OLYMPISKE LEKER OG VERDENSMESTERSKAP.

DD.KK.HH. Kronprinsen og Kronprinsessen var på offisielt besøk til USA i mai 2013.

DET KONGELIGE SEKRETARIAT

Den overordnede oppgaven til Det kongelige sekretariat er å legge til rette for at Kongefamilien kan utføre sin gjerning på en best mulig måte – som et kongehus for hele folket. Viktige oppgaver for Kongehuset er å utføre konstitusjonelle plikter, å møte mennesker som gjenspeiler hele landets mangfold – og å være en verdifull bidragsyter på den globale arena.

For å kunne utføre dette virket, følger det en hel rekke oppgaver som ligger innenfor Det kongelige sekretariats ansvarsområde: Planlegging og gjennomføring av arrangementer, besøk og reiser, generell rådgivning, arbeid med taler og protokoll. Sekretariatet har ansvar for en stor mengde korrespondanse til og fra de kongelige. I 2013 mottok de rundt 800 invitasjoner. Ordenskanselliet og Slottets bibliotek – som forvalter en boksamling på 31 000 bind – er også del av Det kongelige sekretariat.

Til sammen utførte Kongefamiliens medlemmer 757 offisielle oppdrag i 2013, som også inkluderer audienser på Slottet, statsbesøk og fylkesturer. En detaljert oversikt over det offisielle programmet finnes i Kongelig dagbok (s. 11). For øvrig var 2013 et spesielt år i og med at Kronprinsparet fylte 40 år. H.K.H. Kronprinsens fødselsdag ble feiret med musikkfestival på Skaugum, mens H.K.H. Kronprinsessen feiret sin dag med utendørs gudstjeneste i Dronningparken.

Kongefamilien har et sterkt og langsiktig engasjement for å se og utnytte ressursene i vårt samfunn, så Norge skal være et så godt land som mulig å bo i. Det gjelder både menneskelige ressurser, ressursene som ligger i vår industri- og næringsvirksomhet, samt landets naturressurser. Dette kommer til uttrykk gjennom flere av Kongefamiliens fokusområder og hjertesaker.

GRY MØLLESKOG
SJEF DET KONGELIGE SEKRETARIAT

Kongeparet har dette året vektlagt betydningen av å ha en aktiv alderdom – og blant annet løftet frem aktive eldre ildsjeler fra hele landet, som i høst ble invitert til Slottet. Siden befolkningen lever stadig lenger, er det et behov for å få brukt denne viktige ressursen i samfunnet – noe Kongeparet er opptatt av. 2013 ble også året da Kongen og Dronningen fikk oppfylt noen av drømmene de har hatt i mange år: H.M. Kongen besøkte en indianerstamme i regnskogen i Amazonas, som han har fulgt siden han som kronprins var president i World Wildlife Foundation. H.M. Dronningen har fått muligheten til å utvikle seg som kunstner, og hadde i sommer sin første separatutstilling i Kragerø. I 2013 var det dessuten 25-årsjubileum for H.M. Dronning Sonja Internasjonale Musikkonkurranse, som ble markert med konsert i Den Norske Opera.

Kongen har gjennom mange år vært spesielt opptatt av barn og unges oppvekstvilkår. I 2013 har Kongen videreført dette engasjementet, blant annet gjennom møter med unge ved kommunebesøk i Åmli, Hvaler, Notodden, Hobøl og Våler.

Dronningen har et tilsvarende sterkt engasjement for minoritetskvinner i Norge. Hun er opptatt av at kvinner som kommer til Norge fra andre land har mye å tilføre vårt samfunn, og at de skal bli inkludert og føle seg hjemme. I anledning kvinnedagen 8. mars deltok Dronningen på et flerkulturelt kvinnearrangement – hvor hun holdt en svært personlig tale om sine egne erfaringer med å finne feste som ung kronprinsesse i et mannsdominert miljø.

Kronprinsparet er opptatt av å styrke unge mennesker, for å sikre et solid lederskap i fremtidens Norge. De sitter begge i styret til Kronprinsparets fond, som arbeider for at unge ikke skal falle utenfor fellesskapet. En annen måte å arbeide med denne tematikken på, er å skape møteplasser. Kronprinsparet inviterte også i 2013 unge ledere fra ulike sektorer til en heldags workshop på Skaugum, som de kaller Vismennenes Dag.

H.M. Kongen har videreført sitt engasjement for barn og unges oppvekstmiljø i 2013.

I september samlet Kronprinsen for første gang unge næringslivsledere til konferansen SIKT i Trondheim, der deltakerne diskuterte løsninger for morgendagens Norge. Kronprinsen har et omfattende næringslivsengasjement både innen landets grenser og utenlands på oppdrag fra regjeringen. Kronprinsessen fortsetter sin mangeårige innsats for hiv/aids og globale helsespørsmål – spesielt relatert til unge kvinner.

Den offisielle virksomheten til Prinsesse Astrid, Fru Ferner og Prinsesse Märtha Louise ivaretas også av Det kongelige sekretariat. Prinsesse Astrid deltar på mange av de offisielle arrangementene på Slottet, og ved idrettsbegivenheter som Holmenkollen Skifestival. Prinsesse Märtha Louise bor for tiden i London med sin familie, men ivaretar allikevel sitt offisielle virke som i stor grad er tilknyttet organisasjonene hun er beskytter for. I fjor deltok hun blant annet på det 50. Ridderrennet på Beitostølen og åpnet bruktbutikken Ada som drives av Blindeforbundet.

Hele Kongefamilien har et miljøengasjement som strekker over et bredt spekter. Gjennom en reise til Svalbard i høst fikk Kongen se hvordan klimaendringene påvirker livet i Arktis. Dronningen – som er en ivrig turgåer – er en pådriver for bærekraftig forvaltning av norsk natur. Kronprinsen er gjennom sitt næringslivsengasjement spesielt opptatt av næringslivets rolle i utviklingen av fornybar energi og klimavennlig innovasjon, mens Kronprinsessen er opptatt av forbrukerrettet miljøvern; hva den enkelte kan gjøre i hverdagen for å belaste miljøet minst mulig.

Det kongelige sekretariats 18 medarbeidere har kompetanse innenfor blant annet statsvitenskap, økonomi, ledelse, teologi, språk, retorikk, kultur, journalistikk, arkiv- og bibliotekkunnskap. Sekretariatet arbeider for at Kongefamilien skal kunne utføre sitt virke til beste for land og folk. I kraft av den nasjonale, internasjonale og tematiske bredden i Kongefamiliens engasjement, er sekretariatet avhengig av viktige samarbeidspartnere – som fylkesmennene, utenriksdepartementet og fagdepartementene.

H.M. Dronningen og H.K.H. Kronprinsessen var til stede ved åpningen av Galleri Dronning Josephine på Oscarshall.

H.M. Dronningen besøkte for jul i 2013 Frelsesarmeens arbeidstreningstilbud «Jobben» i Oslo.

KOMMUNIKASJONSSTABEN

En av kommunikasjonsstabens viktigste oppgaver er rådgivning til Kongefamilien og Det kongelige hoff i kommunikasjons spørsmål. Samarbeid og service overfor norske og utenlandske medier er en høyt prioritert oppgave. Staben har også ansvar for hoffets intranett, Kongehusets tilstedeværelse på internett og offisiell fotografering av Kongefamilien. Kommunikasjonsstaben ligger direkte under hoffsjefen, og kommunikasjonssjef Marianne Hagen inngår i hoffsjefens ledergruppe. Kommunikasjonsstaben har i tillegg bestått av assisterende kommunikasjonssjef, to kommunikasjonsrådgivere og web-redaktør.

Kongehusets hjemmesider www.kongehuset.no er godt besøkt. All offisiell programvirksomhet, audienser, pressemeldinger og nyheter offentliggjøres på hjemmesiden. I tillegg inneholder sidene biografisk materiale, informasjon om monarkiet, kongelige eiendommer, Slottets samlinger og historisk materiale. Kongehuset.no har egne barnesider og samiske sider, i tillegg til engelskspråklige sider.

Kongehuset er etablert på sosiale medier. Kongehuset har egen kanal på YouTube og Facebook, og DD.KK.HH. Kronprinsen og Kronprinsessen er på Twitter.

Det har vært stor interesse fra media for mange av begivenhetene i 2013. Kongeparets statsbesøk til Tyrkia og Kronprinsparets offisielle besøk til USA har fått bred dekning i norske og utenlandske medier. Kongeparets fylkestur til Sør-Trøndelag og Kronprinsparets fylkestur til Vest-Agder ble fulgt av store pressekorps.

Medieopplegget i forbindelse med statsbesøk og ved større offisielle utenlandsreiser er gjennomført i nært samarbeid med Utenriksdepartementets besøksseksjon. Ved større reiser og besøk i Norge er medieoppleggene lagt opp i nært samarbeid med de respektive fylkesmenns presseansvarlige.

MARIANNE HAGEN
KOMMUNIKASJONSSJEF

H.K.H. Kronprinsessen var til stede ved åpningen av et nytt Fontenehus på Tøyen i Oslo.

HOFFMARSKALATET

Hoffmarskalatet er en støttefunksjon med 16 medarbeidere som ledes av hoffmarskalk Arne Omholt.

Hoffmarskalatet ivaretar bl.a. følgende:

- HR-utvikling og -forvaltning
- organisasjonsutvikling og mellomlederutvikling
- koordinering av helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet
- juridisk bistand til hoffsjefen og organisasjonen for øvrig
- arkivtjenester
- beredskaps- og forebyggende sikkerhetsarbeid
- drift, vedlikehold og support av interne IKT-systemer

I 2013 ble det utviklet ny HR-strategi og etablert ny struktur for internopplæringen ved Hoffet. HR-strategien legger gode rammer for det interne utviklingsarbeidet innenfor HR-området, med spesielt vekt på organisasjon og samhandling og medarbeider- og lederutvikling. HR-seksjonen har i 2013 videreutviklet introduksjonsprogrammet for nyansatte og satt i gang et nytt opplegg for mellomlederopplæring. HR-seksjonen har også ansvar for oppfølging og utvikling av relevante administrative rutiner.

Det kongelige hoff som arbeidsgiver har et tett og godt samarbeid med arbeidstakerorganisasjonene Norsk Tjenestemannslag/NTL og Slottspersonalets forening/STAFO. Det kongelige hoff har egen overenskomst/tariffavtale, og partenes rettigheter og plikter er regulert i egen samarbeidsavtale.

Det kongelige hoff har ved utgangen av 2013 153 fast ansatte, vikarer eller midlertidig ansatte, fordelt på 146 årsverk. I tillegg ansettes sesongarbeidere i Slottsgartneriet og guider ved Åpent Slott i sommerhalvåret. I forbindelse med større arrangementer engasjeres servitører og kokker.

Det kongelige hoffs arkiv er organisasjonens dokumentasjonssenter. Dette innebærer registrering og oppbevaring av alt arkivverdig materiale – også historisk arkivmateriale. Det utføres et betydelig arbeid for å dokumentere Kongehusets virksomhet i inn- og utland, samt løpende drift av organisasjonen gjennom året. Henvendelser til arkivet er stadig økende og det legges stor fokus på service både utad og innad.

Hoffmarskalken ivaretar det overordnede ansvar for virksomhetens forebyggende beredskaps- og sikkerhetsarbeid. Videreutvikling av sikkerhetssystemer og sikkerhetstjenesten ved de kongelige eiendommene er en prosess som krever kontinuerlig oppmerksomhet. I regi av Politidirektoratet er det i 2013 igangsatt gjennomgang av Kongehusets sikkerhet.

Som en del av miljøsatsingen ved Hoffet er det innført en felles sikker utskriftsløsning for Slottet og Skaugum. Det har gjennom hele året foregått et stort prosjekt for å samkjøre og bedre IKT-løsningen for Kongefamiliens programvirksomhet. Det er gjort ytterligere utvidelser av muligheter

for bruk av trådløse enheter. Det er gjort befaringer på samtlige av våre lokasjoner for å utrede mobildekning og eventuelle tiltak for å bedre dette. E-postsystemet og andre viktige plattformer er oppgradert til siste versjon.

Kvinneandelen ved Det kongelige hoff er totalt 55 prosent. Av sju toppledere er tre kvinner og fire menn. Kvinneandelen på mellomledernivåer på 62 prosent. Ved rekruttering til ledige stillinger som domineres av det ene kjønn, fokuseres det i ansettelsesprosessen på å prioritere det underrepresenterte kjønn når kvalifikasjonene ellers er de samme. Det er ingen signifikante lønnsforskjeller mellom kjønnene. Av de 16 prosent fast ansatte som arbeider turnus, er 88 prosent menn. Overtidsbelastningen er jevnt fordelt mellom kvinner og menn. I 2013 ble det ansatt 16 medarbeidere ved Det kongelige hoff – 8 kvinner og 8 menn. I 2013 var det 13 deltidsstillinger ved Det kongelige hoff, hvorav 10 av disse besatt er av kvinner.

Kongeskipet «Norge» ble møtt av en småbåtarmada under Kongeparets fylkestur til Sør-Trøndelag.

ARNE OMHOLT
HOFFMARSKALK

Kongefamilien hilste tradisjonen tro barnetoget i Oslo 17. mai.

ØKONOMISTABEN

Økonomistaben består av fem medarbeidere og ledes av økonomisjef Tone Rinden Rygh. Økonomistaben forvalter midlene som bevilges til drift av Det kongelige hoff over statsbudsjettets programområde 00, programkategori 00.10 Det kongelige hus, kapittel 1 og 2 - postene 50-51, og er videre ansvarlig for økonomiforvaltningen av de bevilgede apanasjer under post 01, samt regnskapsføring for Åpent Slott, Skaugum Gård, Kronprinsesse Märthas Minnefond, Prinsesse Märtha Louises Fond, Kronprinsparets Fond og H.M. Dronning Sonjas Kunstnerstipend.

Bevilgningene over statsbudsjettets kapittel 1 og 2 - post 50 skal dekke kostnadene for Kongehusets offisielle oppgaver, drifts- og lønnskostnader for Det kongelige hoff, samt forvaltning, drift, vedlikehold og mindre utviklingstiltak av interiører på de statlige eiendommer og de tilhørende parker i Oslo, som er stilt til H.M. Kongens disposisjon.

Forvaltning, drift og vedlikehold av de private eiendommene dekkes av de bevilgede apanasjer. Apanasjerammene dekker også personlige utgifter og enkelte utgifter knyttet til offisielle oppgaver. Som kompensasjon for at staten ikke stiller bolig til disposisjon for Kronprinsparet, er det lagt inn midler i apanasjebevilgningen til forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling (FDVU) av Skaugum. Apanasjen utgjorde totalt kroner 8 349 000. Av disse er ca. kroner 6 090 000 benyttet til FDVU formål og hushold. Dette inkluderer kroner 2 000 000 til renter og avdrag på lån til rehabiliteringsprosjektet på Skaugum. Kroner 1 920 000 er benyttet til private formål. Dette omfatter også innkjøp av offisielle antrekk.

Regnskapsseksjonen håndterte i 2013 ca. 10 000 bilag. Regnskapsseksjonen bidrar videre til utvikling og vedlikehold av Det kongelige hoffs økonomiforvaltning og løpende oppfølging av økonomiarbeidet i organisasjonen. Tilsammen hadde Det kongelige hoff 339 lønsmottakere i 2013.

Økonomistaben er ansvarlig for virksomhetsstyringen ved hoffet, koordinerer arbeidet med budsjett og styringsverktøy, og sørger for oppfølging gjennom året ved rapportering på økonomi og andre styringsparametere

TONE RINDEN RYGH
ØKONOMISJEF

Lokal mat står sentralt når Slottets kjøkken skal velge råvarer til store og små arrangementer.

DET KONGELIGE HUSHOLD

Det kongelige hushold er ansvarlig for den daglige drift av Det kongelige slott, Skaugum, Bygdø kongsgård, Kongsseteren, «Prinsehytta» i Sikkilsdalen, og sommerstedet «Mågerø».

Husholdet ledes av sjef Det kongelige hushold, Lars Christian Krog, og er delt inn i seksjonene Kjøkken, Hovmester, Husøkonom og Slottets vakt, resepsjon og biltjeneste. Kongeparets private stab og staben ved Kronprinsparets hjem, Skaugum, er også tilknyttet Husholdet. Det kongelige hushold leverer tjenester innen servering, kjøkken, renhold, tekstilbehandling, kammertjeneste, kantinedrift, transport, budtjeneste, vakt og resepsjon samt blomsterdekor. I 2013 bestod avdelingen av 64 ansatte.

Husholdet har kontinuerlig fokus på samhandling mellom seksjonene for å kunne besørge en sunn økonomisk, effektiv og profesjonell plattform for leveranse av trygg, praktisk støtte til DD.MM. Kongen og Dronningen og DD.KK.HH. Kronprinsen og Kronprinsessen.

Husholdet har i 2013 fortsatt tilpasningen av Det kongelige hoffs bilflåte til dagens miljømessige, økonomiske, sikkerhetsmessige og driftsmessige krav.

Avdelingen bistår og koordinerer offisielle og private gjøremål og er ansvarlig for gjennomføring av mottakelser, middager og lunsjer på de kongelige eiendommer. Avdelingen yter bistand til de kongelige ved reiser i inn- og utland. Avdelingen er leverandør av en rekke tjenester til hoffets øvrige avdelinger. Som i organisasjonen for øvrig, er miljø og mangfold sentrale begreper i husholdets daglige drift. Alle seksjoner i husholdet arbeider kontinuerlig med kompetansehevede tiltak og utvikling av egen seksjon. Husholdet bistår også Prinsesse Märtha Louise og Prinsesse Astrid, fru Ferner ved behov.

LARS CHRISTIAN KROG
SJEF DET KONGELIGE HUSHOLD

KULTUR- OG EIENDOMSAVDELINGEN

H.M. Kongen har disposisjonsrett til de statlige kongelige eiendommer i henhold til st.prp.nr. 1, 2004-2005. Ansvaret for drift og vedlikehold av de statlige kongelige eiendommer i Oslo er delt mellom Det kongelige hoff og Statsbygg. Statsbygg ivaretar utvendig vedlikehold av bygningene, de tekniske anlegg og byggemeldingspliktige arbeider. Kultur- og eiendomsavdelingen har ansvar for forvaltning, drift og vedlikehold, utvikling av bygningenes interiør, med kunst og inventar og kongelige private samlinger. Avdelingen har også ansvar for tilknyttede parkanlegg. Kultur- og eiendomsavdelingen har 44 ansatte og ledes av slottsforvalter Ragnar Osnes.

Avdelingen består av tre seksjoner, Eiendomsforvaltningen, De kongelige samlinger og Slottsgartneriet. Åpent Slott er administrativt innplassert i avdelingen.

De statlige kongelige eiendommer er

- Det kongelige slott med hoffsjefsbolig, portnerboliger, gartneri, stallbygning og park
- Bygdø kongsgård – hovedbygning med tjenerfløy og park
- Oscarshall med kjøkkenbygning, kavalerbygning, portnerbolig og park

Avdelingen får driftsmidlene over apanasjen til nødvendig forvaltning, drift og vedlikehold av de private eiendommene. Flere av bygningene er av kulturhistorisk verdi slik at vedlikeholdstiltak gjennomføres varsomt.

EIENDOMSFORVALTNINGEN

Eiendomsforvaltningen består av driftsteknikere, møbeltapetserere og syer under ledelse av en driftssjef. Seksjonen forvalter alle de statlige og private kongelige eiendommer. Drift og vedlikehold av de kongelige eiendommene som Det kongelige slott, Bygdø kongsgård og Oscarshall krever stor innsats og betydelige ressurser. Det utføres kontinuerlige vedlikeholdsarbeider på disse bygningene.

DET KONGELIGE SLOTT

Ved Slottet er vindusrehabiliteringen videreført og dette omfattende arbeidet vil fortsette i flere år framover. Videre ble det antikvariske tregulvet i Røde Salong restaurert. Det er gjennomført større arbeider med etablering av nye kontorer i stallbygningen.

DE KONGELIGE SAMLINGER

De kongelige samlinger har ansvar for forvaltning av de omfattende samlingene av møbler, billedkunst, film og fotografier, kunsthåndverk sølv og antikviteter. Hovedtyngden i samlingene består av gjenstander fra 18- og 1900-tallet som står utplassert på de kongelige eiendommer. Seksjonen har også ansvar for kulturhistoriske gjenstander som kongelige hestekjøretøy og andre historiske eendeler som ikke lenger er i bruk. Store deler av samlingene oppbevares også på lagre og i magasiner.

RAGNAR OSNES
SLOTTSFORVALTER

De kongelige samlinger har ansvaret for forvaltning av de store samlingene som befinner seg på Slottet.

Hovedmålet for seksjonens arbeid er å sikre lang levetid for gjenstandene og øke kunnskapen om de kunst- og kulturhistoriske verdiene samlingene inneholder. H. M. Dronningens kunstsamling inngår i seksjonens arbeidsområde. Til daglig arbeider seksjonen med registrering og ivaretagelse av samlingene, faglig rådgivning, formidling, utlån og rådgivning i tilknytning til rehabilitering av eiendommene. Medarbeidere med bakgrunn fra kunsthistorie, museumsarbeid, teknisk konservering og fotografering arbeider med ivaretagelse og kunnskapsbygging rundt samlingene.

Gjennom 2013 er arbeidet med digitalisering og registrering av den historiske fotosamlingen videreført. Daglig ekspederes interne og eksterne bestillinger fra fotoarkivet, i hovedsak til bruk i utstillinger, bøker og fagtidsskrifter.

De kongelige samlingers unike posisjon innenfor den felles norske kulturarven har gjennom året blitt belyst gjennom jubileumsutstillingene for Kongeparets 75-års dager som gjennomføres i tidsperioden 2012-2014. Til sammen seks forskjellige utstillinger er laget med utgangspunkt i den overordnede tittelen «Den kongelige reise», i tett samarbeid med Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design. Jubileumsgaven består av fire faste utstillinger som er vist i Oslo, Bergen, Trondheim, Tromsø, og to vandreutstillinger som skal vises i hele Norge frem til 2014. I 2013 ble jubileumsgaven utvidet ved at utstillingen i Trondheim etter avslutning ble videreført til Jærmuseet. Utstillingene kan vise til svært gode besøkstall. Gjennom de seks forskjellige utstillingene har det blitt mulig å gi smakebiter på samlingenes rikholdighet og formidle fortellinger knyttet til monarkiets historie som i dag ikke fortelles noe annet sted.

SLOTTSGARTNERIET

Slottsgartneriet har ansvaret for helårsdrift, skjøtsel og utvikling samt design av varige og sesongrelaterte beplantninger i parkene. Slottsgartneriet drifter også et veksthus med produksjon av blomster, planter og stauder.

I alt arbeidet for Slottsparken ligger Perspektivplan for Slottsparken (perioden 2011-2025) til grunn. I 2013 er det foretatt omfattende dreneringsarbeider og planting av stauder på Nisseberget samt utredning av dobbeltalléene ved Slottsplassen. Videre er Slottsparkenes beplantning planmessig forsterket og videreutviklet samt at det er gjennomført rehabiliteringstiltak for parkenes plener.

SLOTTSPLASSEN

Som et av de fremste nasjonale symbolene har Slottsplassen flere ganger stått i fokus for nasjonale interesser. Problemene knyttet til bruken av grus på Slottsplassen er like gammel som Slottet. Hensikten med rehabiliteringen var i første rekke å løse dagens driftsproblemer ved å hindre at vann fra Slottsplassen trekker med seg store mengder grus ned mot Frederiks gate og Karl Johans gate. I tillegg skulle prosjektet oppgradere overflater på fortau, kjørevei samt kantstein med granittfelt. En forutsetning var at dagens form på plassen skulle beholdes. Det var også viktig å markere at Slottsplassen begynner ved Frederiks gate og at det er her Slottsparken møter byen og Karl Johans gate. Slottsplassen skal behandles som fredet og Det kongelige hoff har, i samarbeid med Riksantikvaren, tatt initiativet til en totalvurdering av historiske, estetiske og tekniske kriterier for rehabiliteringen av Slottsplassen inklusive Slottsbakken. Rehabiliteringen og fornyingen har vært ett tett samarbeid med flere aktører, og Statsbygg har stått for prosjekteringen samt gjennomføring av prosjektet i samarbeid med og bistand fra Oslo kommune, Riksantikvaren og Det kongelige hoff. Prosjektet fikk bevilgning i januar 2013 og var ferdigstilt oktober 2013.

H.M. Kongen foretok åpningen av Det 158. Storting i oktober. H.M. Dronningen og H.K.H. Kronprinsen var også til stede.

H.M. KONGENS ADJUTANTSTAB

H.M. Kongens adjutantstab består av sjef adjutantstab, tre overadjutanter for H.M. Kongen, tre vakthavende adjutanter for H.M. Kongen og tre vakthavende adjutanter for H.K.H. Kronprinsen. Offiserene har gradsnivå fra kaptein/kapteinløytnant til oberst/kommandør og kommer fra hver av forsvarsgrenene Hæren, Sjøforsvaret og Luftforsvaret.

Vakthavende adjutant tilbringer sin vaktmåned sammen med H.M. Kongen eller H.K.H. Kronprinsen enten de er på Slottet eller på besøk/reise i inn- og utland. H.M. Kongens tre overadjutanter deltar etter behov ved arrangementer og seremonier.

Brigader Nils P. Granholt fra Hæren er sjef for H.M. Kongens adjutantstab. Sjef adjutantstaben har ansvaret for adjutanttjenesten og er bindeledd mellom Det kongelige hoff og Forsvaret. I tillegg er sjef adjutantstaben Det kongelige hoffs prosjektleder og koordinator for alle inn- og utgående statsbesøk. Dette innebærer blant annet ansvar for all planlegging og gjennomføring av statsbesøk for Slottets del. Sjef adjutantstab samarbeider i den forbindelse nært med Utenriksdepartementet.

NILS PETTER GRANHOLT
SJEF H.M. KONGENS ADJUTANTSTAB

Aktuelle kandidater til overadjutant- og adjutantstillingene forespørres, og 1. september hvert år skiftes det ut en overadjutant for H.M. Kongen og en vakthavende adjutant for henholdsvis H.M. Kongen og H.K.H. Kronprinsen. Dette skjer i et treårig roterende system. Ved skiftet i 2013 var det overadjutant for H.M. Kongen fra Sjøforsvaret, H.M. Kongens vakthavende adjutant fra Hæren og H.K.H. Kronprinsens vakthavende adjutant fra Luftforsvaret som ble skiftet ut.

Sjef adjutantstaben og vakthavende adjutant for H. M. Kongen planla, koordinerte og deltok også under det svenske Kongepars offisielle besøk til Nord-Norge i juni, det nederlandske Kongeparets offisielle besøk i oktober og statsbesøket til Tyrkia i november. I tillegg har representanter fra adjutantstaben fulgt H.M. Kongen og H.K.H. Kronprinsen i forbindelse med offisielle reiser i inn- og utland. Utover dette har adjutantstaben deltatt ved Stortingets høytidelige åpning 9. oktober, ved høytidelige audienser hvor nye ambassadører overleverer sine akkreditiver, ved middager og andre arrangementer på Slottet, samt ved alle andre offisielle og høytidelige begivenheter.

H.K.H. Kronprinsen ble i 2013 utnevnt til General i Hæren og Luftforsvaret, og Admiral i Sjøforsvaret.

KONGELIGE ORDENER OG MEDALJER

DEN KONGELIGE NORSKE ST. OLAVS ORDEN

Den Kongelige Norske St. Olavs Orden ble stiftet av Kong Oscar I i 1847 og tildeles som «belønning for utmerkede fortjenester av fedrelandet og menneskeheten». H.M. Kongen er ordenens Stormester. St. Olavs Orden er oppkalt etter helgenkongen, Olav den hellige. Med unntak av kongelige og statsoverhoder, tildeles St. Olavs Orden i dag kun til nordmenn.

H.M. Kongen oppnevner, etter innstilling fra hoffsjefen, et ordensråd. I 2013 har ordensrådet bestått av departementsråd Eva Hildrum (kansler), konsernsjef Didrik Munch (visekansler), hoffsjef Åge Grutle (skattmester), professor Tove Bull, universitetsdirektør Per Ivar Maudal og kultursjef Jorunn Bøe. Ordensrådet gir H.M. Kongen råd om tildeling av St. Olavs Orden til norske borgere. Det har i 2013 vært avholdt to møter i Ordensrådet.

Ordenskanselliet ledes av kansellisjef Mette Tverli. Kansellisjefen er organisatorisk lagt under Det kongelige sekretariat. Kansellisjefen assisteres av ordenssekretær Sven Gj. Gjeruldsen.

METTE TVERLI
KANSELLISJEF

Samtlige mottakere av Kongens Fortjenstmedalje blir invitert til mottakelse på Slottet. Her hilser H.M. Kongen og H.K.H. Kronprinsessen på noen av gjestene.

UTDELINGER I 2013

STORKORS

Dronning Máxima
av Nederland

Hans Eksellense Abdullah Gül
Republikken Tyrkias president

KOMMANDØR

Domprost
Olav Dag Hauge, Oslo

Professor emeritus dr. techn
Nils Ryum, Trondheim

Klinikkoverlege og professor II
Mads Fredrik Gilbert, Tromsø

Professor dr. med.
Erik Torgeir Fosse, Oslo

Komponist og musiker
Henning Sommerro, Trondheim

Herman Kahan,
Oslo

RIDDER 1. KL
Professor dr. med.
Svein Friis, Gjøttum

Direktør
Erik Fossum, Oslo

Tidligere forlagssjef
Turid Barth Pettersen, Stavanger

Professor
Jarle Aarbakke, Tromsø

Professor
Leif Randulff Ryvarden, Oslo

Professor dr. med.
Jarl Arne Kahn, Skien

Forsker og overlege
Øistein Kristensen, Kristiansand

Professor dr. med
Lorentz M. Irgens, Bergen

Tidligere ekspedisjonssjef
Thorbjørn Gjølstad, Oslo

Professor dr. med
Frode Lærum, Oslo

Tidligere dekan
Einar Solbu, Asker

Psykolog
Frid Anny Hansen, Kråkerøy

Tidligere museumsdirektør
Karin Hellandsjø, Kolsås

Direktør
Magne Ognedal, Stavanger

DEN KONGELIGE NORSKE FORTJENSTORDEN

Den Kongelige Norske Fortjenstorden ble opprettet ved kgl. resolusjon 14. juni 1985, og ordenens statutter ble samme dag fastlagt av kong Olav V.

Ordenen kan tildeles utenlandske borgere og norske borgere i utlandet som belønning for særlig fortjenstfullt virke for norske interesser og for menneskeheten. Ordenen kan også tildeles for embetsfortjenester til bl.a. diplomatiske tjenestemenn samt til Norges honorære konsuler. H.M. Kongen er ordenens Stormester. Statuttene ble sist revidert 27. juni 2006.

Ordensrådet vurder forslag til dekorering under Fortjenstordenen samt forslag fra utenriksstasjoner om tildeling av St. Olavs medaljen. Ordensrådet som ledes av H.M. Kongens Hoffsjef, Åge B. Grutle, har i 2013 for øvrig bestått av protokollsjeff Merete F. Brattested fra Det kgl. Utenriksdepartement og rådsmedlem Anders Flågen, kansellisjeff for Den Kongelige Norske St. Olavs Orden, som ble etterfulgt 1. april 2013 av Mette Tverli, i samme egenskap. Ordenens kanselli mottar og forbereder saker som fremlegges for ordensrådet. Kanselliet består av kansellisjeff Øystein Braathen og ordenssekretær Sverre J. Bjerkem, med kontorer i Utenriksdepartementet.

Det har i 2013 vært avholdt to møter i ordensrådet, og det er totalt mottatt 108 saker til behandling.

UTDELINGER I 2013

STORKORS

Af Trolle, Ingrid Hjelt,
Sveriges ambassadør til Norge

Barry Bennett White,
USAs ambassadør

Lee, Byong-hyun,
Republikken Koreas ambassadør

Bandini, Antonio,
Italias ambassadør

Björling, Ewa,
Sveriges handelsminister

Nilsson, Mats,
første hoffmarskalk, Sverige

Østergaard-Andersen, Hugo,
Danmarks ambassadør

Skarstein, Tove,
ambassadør, Budapest

Koenen, Karl-Ludwig,
konsul i Frankfurt, Tyskland

Von Blixen-Finecke, Kirstine,
statsfru, Sverige

Ternert, Bertil,
informasjonssjeff, Sverige

Lazar, Adrian Laurentiu,
konsul Constanta, Romania

KOMMANDØR MED STJERNE
Clapper, James R.,
direktør, USA

Torgerson, Richard L.,
rektor, USA

Levine-Humm, Beatrix,
kunstmesén, Norge

Holm, Magnus,
ambassadør, Sverige

Tornberg, Nina,
ministerråd, Sverige

Liljeson, Pernilla,
kanselliråd, Sverige

Macias, Charlotta Ozaki,
informasjonssjeff, Sverige

Tverli, Mette,
kansellisjeff, Den Kgl.
Norske St. Olavs Orden

Løchen, Grete,
ambassadør, Colombo

Pettersson, Håkan,
Stabssjeff, Sverige

Vaagen, Lars,
ambassadør, Bogota

Ranelagh, John,
mediaarbeider, Norge

Vicini, Caroline,
protokollsjeff, Sverige

Von Schwerin, Christina,
hoffdame, Sverige

Ree, Rolf Kristian,
ambassadør, Abuja

KOMMANDØR
Andersson, Lars,
generalkonsul Malmö, Sverige

Wiig, Aud Marit,
ambassadør, Brasilia

Rikter-Svendsen, Espen,
generalkonsul, Guangzhou

Brother, Mona Elisabeth,
ambassadør, Ottawa

Zaballa, Luis Gomez,
ministerråd, Spanias ambassade

Sigua-Hærum, Liana,
konsul Tbilisi, Georgi

RIDDER 1. KLASSE
Coran, Jeffrey S.,
kommandør og forsvarsattaché ved
USAs ambassade

Aasland, Morten von Hanno,
ambassadør, Khartoum

Sjøberg, Per,
kanselliråd, Sverige

Dekker, Wout,
konsernsjeff, Nederland

Anderson, Christopher R.,
orlogskaptein, assisterende forsvarsattaché,
USAs ambassade

Smith, Gregory John,
sosialentreprenør, Sao Paulo

Endresen, Tormod Cappelen,
ambassadør, Singapore

Araldsen, Hege,
ambassadør, Santiago

Specht, Hans-Christian,
konsul i Bremen, Tyskland

Halvorsen, Dag Malmer,
tidl. ambassadør, Astana

Bjørnøy, Ole Johan,
ambassadør, Astana

Storm, Helena,
kanselliråd, Sverige

Havnen, Ingvar,
ambassadør, København

Ehlers, Carl-Christian,
konsul i Kiel, Tyskland

Traavik, Stig,
ambassadør, Jakarta

Homme, Eivind S.,
ambassadør, New Delhi

Fritz, Jochen,
hoffintendant, Sverige

Vain, Eha,
kulturrådgiver og oversetter, Estland

Karlsson, Jerker,
generalkonsul for Norge i Sundsvall,
Sverige

Hadd, Marie,
kanselliråd, Sverige

Vibe, Johan,
ambassadør, Madrid

Lassen, Jan Gerhard,
ambassadør, Guatemala

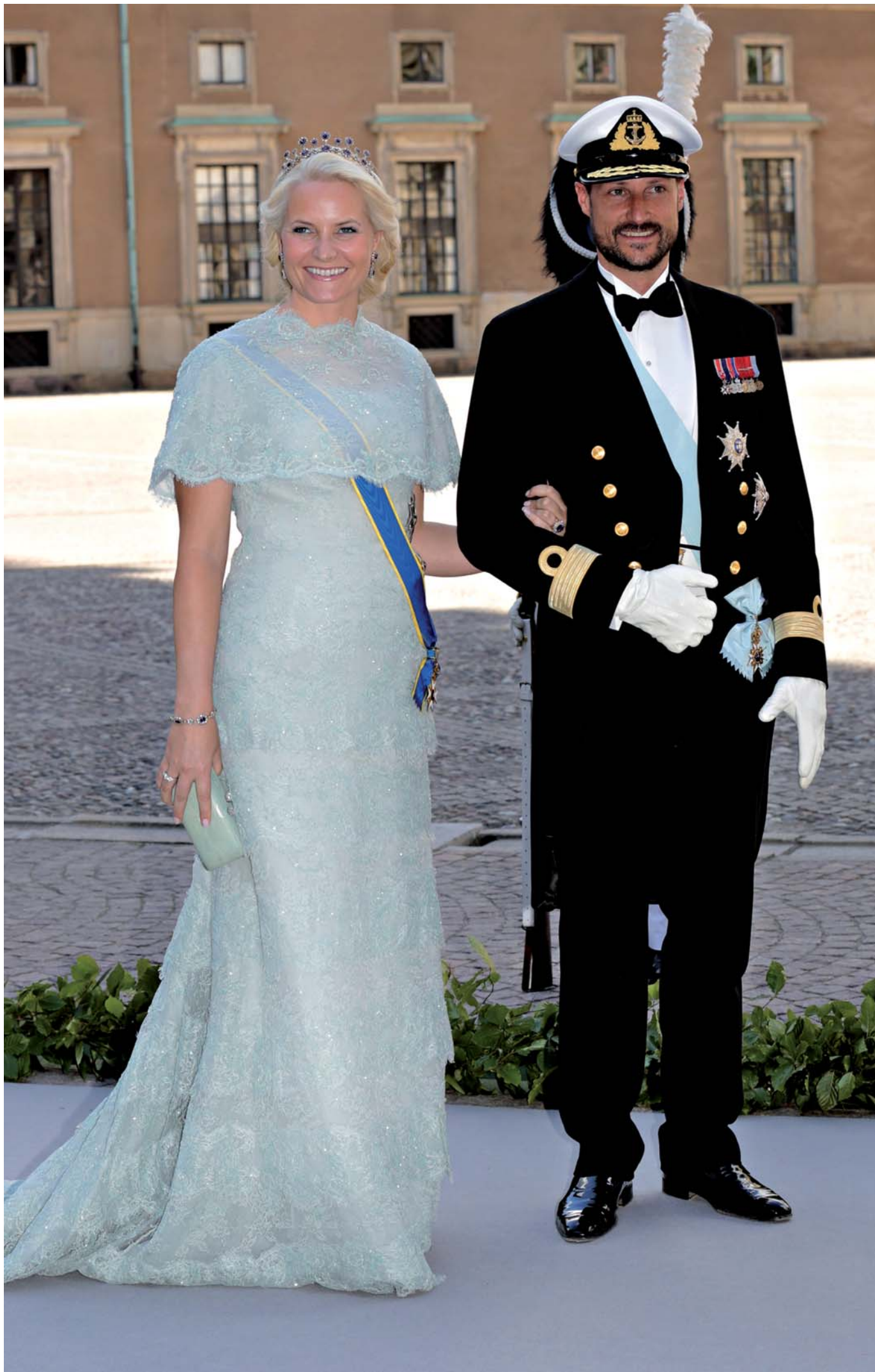
Hermelin, Fredrike Tamas,
kanselliråd, Sverige

Wennesland, Tor,
ambassadør, Cairo

Nilsson, Per H.,
oberst, H.M. Kongens adjutant, Sverige

Kaarstad, Hanne-Marie,
ambassadør, Juba

Åhlsson, Gustav,
politisk rådgiver, Sverige

H.M. KONGENS MEDALJERÅD

Medaljerådet er H.M. Kongens rådgivende organ i medaljesaker. Hoffsjef Åge B. Grutle leder medaljerådet som for øvrig i 2013 har bestått av sjef Det kongelige sekretariat Gry Mølleskog, kansellisjef Mette Tverli, assisterende kommunikasjonssjef Sven Gj. Gjeruldsen og seniorsekretær Bjørg Wilmann. Medaljerådet har hatt fire møter i 2013.

ST. OLAVS MEDALJEN

St. Olavs medaljen ble stiftet av Kong Haakon VII i 1939 «til belønning av fortjenster ved utbredelse av kjennskap til Norge og fremme av forbindelsen mellom det utflyttede Norge og hjemlandet». St. Olavs medaljen kan tildeles nordmenn og utlendinger. Medaljen utdeles i sølv med krone.

UTDELINGER I 2013

NORSKE
Beck, Johan,
kirketjener, Stockholm

KONGENS FORTJENSTMEDALJE

Kongens Fortjenstmedalje ble stiftet av Kong Haakon VII i 1908.

Kongens Fortjenstmedalje utdeles til belønning for pionerinnsats eller annen innsats av særlig samfunnsgavnlig natur, særlig fortjenstfull ulønnet innsats over lengre tid i samfunnslivet eller særlig fortjenstfullt arbeid gjennom lang tid der innsatsen har ligget betydelig over det normale i kombinasjon med aktivt samfunnsengasjement. Medaljen kan også tildeles for en livsinnsats som kan stå som eksempel for andre.

SØLV		
Almås, Kristian Peder, Stordal	Bjørken, Asmund Hallvor, Trondheim	Edwardsen, Audun Hagbart, Drøbak
Alnes, Jan Jørgen, Godøya	Bjørvik, Tor, Larvik	Egeland, Ingebret Andreas, Kvinesdal
Andersen, Christina, Lillestrøm	Borg, Kristin, Oslo	Eikeland, Hildur Ruth, Lyngdal
Andersen, Fridtjof, Notodden	Borgen, Per Øystein, Oslo	Ekedal, Tora Synnøve, Færvik
Andersen, Karen Johanne, Laksevåg	Brekke, Karstein Johan, Vinje	Engen, Arnfinn, Lillehammer
Andersen, Per Edvard, Eydehavn	Brekkvassmo, Per, Namsskogan	Erikssen, Jan Emil, Asker
Andreassen, John, Oslo	Bringsverd, Trygve, Arendal	Evanger, Helene Wilhelmina Bos, Farsund
Aschjem, Øyvind, Langesund	Bryn, Sigrid Elida Vaagen, Trysil	Flato, Karen Johanne, Brandbu
Aulie, Åge, Årnes	Böhler, Per, Harestua	Fleischer, Tove Ivara, Sandefjord
Berdrup, Gunn, Holmestrand	Böhren, Roar, Jar	Forsbak, Øystein, Trondheim
Berdal, Kåre, Snillfjord	Båsland, Harald Bjørn, Kristiansand	Frøyshov, Ingunn Narjord, Hamar
Berger, Ester, Bangsund	Christensen, Knut Olaf, Færvik	Fykse, Njaal, Kvernaland
Bergsodden, Rolf, Moelv	Dahl, Bjørn, Oslo	Gjerde, Grete, Horten
Berheim, Bengt, Sandnes	Dale, Jan Olav, Skudeneshavn	Gjernes, Olav, Gvarv
Birkeland, Finn Georg, Søgne	Danielsen, Mona Synnøve, Slattum	Godø, Hans Petter, Godøya
Bjerke, Åge, Jaren	Djupang, Vigdis, Fredrikstad	Gudmundsen, Eirik, Kristiansund

Gulsvik, Amund,
Bergen

Gundersen, Gjert Atle,
Bergen

Gundersen, Svein Erik,
Fredrikstad

Hage, Gunnar Håland,
Naustdal

Halvorsen, Anne Berit,
Eydehavn

Hanisch, Diane Shirley,
Oslo

Hansen, Thor Willy Ruud,
Oslo

Haughom, Thorleif Magnus,
Flekkefjord

Haugli, Vidkunn,
Moen

Haugsveen, Gunnar,
Oslo

Heggdal, Olav Marin,
Tonstad

Hegerstad, Gaute,
Nærbø

Heltzen, Marianne Hodnungseth,
Nesoddtangen

Hjeltnes, Nils,
Bjørnemyr

Homme, Ingebjørg Vegestog,
Valle

Hunstad, Egil,
Laksevåg

Hærås, Gudrun,
Finsland

Hákull, Gudmund,
Sandnes

Iversen, Leif Adelsten,
Andøy

Jahnsen, Jahn Bore,
Ulnes

Jensen, Per Gunnar,
Fredrikstad

Jessen, Liv,
Nesoddtangen

Jetne, Vidar,
Oslo

Johansen, Arild,
Tønsberg

Johansen, Bodil Austenaa,
Grimstad

Johansen, Harald Nikolai,
Borgen

Johansen, Elida Margot,
Flekkefjord

Johannessen, Jan Sæbø,
Sæbøvågen

Jørgensen, Åse Karin,
Ålesund

Karlsen, Aage Wilhelm,
Larkollen

Kaveldiget, Olav,
Elverum

Killén, Kari,
Oslo

Kjøstvedt, Kristin Maria Tingsbek,
Lillesand

Kleiv, Aamund,
Morgedal

Kleivene, Bjørg Marie,
Åmli

Kristiansen, Inger Lise,
Kristiansand

Kvernhusengen, Jul-Lars,
Hærland

Kvåle, Torger,
Snartemo

Lande, Knut,
Grålum

Larsen, Geir Egil,
Verdal

Larsen, Rune,
Bergen

Lian, Tor,
Oslo

Lie-Jørgensen, Tone,
Oslo

Lundberg, Per Arne,
Moss

Løken, Knut Henrik,
Eiksmarka

Major, Blanche,
Oslo

Martinsen, Randi,
Lierne

Mellemberg, Bjørn Anders,
Oslo

Molvær, Otto Inge,
Førde

Myklebust, Arnulf Harald,
Jar

Myklebust, Ole Harald,
Tananger

Møller, Finn,
Oslo

Nesse, Borghild Lodveig,
Fjell

Nevland, Gunvor Johanne,
Ålgård

Nordset, Oddbjørn Karmhus,
Verdal

Nordvik, Trond,
Bergen

Odland, Tove,
Oslo

Olsen, Arne Hilmar,
Langevåg

Olsen, Bjørn,
Høyanger

Olsen, Hanne Rosenbak,
Kristiansand

Pedersen, Astri-Irene,
Haugesund

Pedersen, Åge Berton,
Samuelsberg

Persson, Kurt Göran,
Oslo

Qvenild, Eli, Skedsmokorset	Spanne, Trond, Finnøy	Tuft, Magne, Strandvik
Risan, Kristin Lovise Smalås, Kabelvåg	Sporstøl, Roald, Gurskøy	Tveit, Per, Grimstad
Roness, Atle, Bergen	Stakkeland, Arne, Vinlog	Varvin, Sverre, Oslo
Røsvik, Turid, Vigra	Stene, Øyvind, Fosnes	Vik, Kjellaug Johanne Bjørkavaag, Syvde
Sandal, Liv, Bergen	Stenerud, Knut, Innfjorden	Vik, Reidar, Syvde
Schjei, Reidar, Elverum	Sundbø, Anna Marie, Kristiansand	Viken, Trygve, Råde
Skarstein, Sigrid Synnøve Hatlem Muri, Vadsø	Supphellen, Steinar, Trondheim	Vinje, Arne Oscar, Trondheim
Skauge, Marta Dagrun, Tiller	Syrdalen, Peder, Arendal	Vorkinslien, Aslaug, Dovre
Skjelten, Jorunn, Harøy	Svendsen, Solfrid, Kristiansand	Vorraa, Valter Olai, Kopervik
Skretting, Arne, Billingstad	Swensen, Sissel Hofgaard, Oslo	Walseth, Knut Jarle, Sæbø
Skutlaberg, Marie Elisabeth, Norheimsund	Sørnes, Sverre Øyvind, Strandebarm	Weber, Leo Laurentius, Porsgrunn
Skåla, Knut E. , Rosendal	Tangen, Leif Ole, Lillestrøm	Wikan, Steinar, Svanvik
Smette, Harald Egil, Dombås	Thormodsæter, Olaf, Flekkefjord	Yap, Soen Eng, Nesbyen
Solbu, Ivar, Akkerhaugen	Thorsen, Trygvald, Randaberg	Ødegaard, Svein, Bergen
Solheim, Leif Sigurd, Stavanger	Thorsson, May Lisbeth, Stavanger	Øina, Salve, Iveland
Soltvedt, Lyder, Stavanger	Thømt, Torill, Fagernes	Østerlie, Ivar, Trondheim
Sommer, Leif, Oslo	Tornes, Knut, Bergen	Aabel, Magne, Kristiansand

H.M. KONGENS ERINDRINGSMEDALJE

H.M. Kongens Erindringsmedalje ble innstiftet i 1906 av Kong Haakon VII som belønning til personell som har vist særlig fortjenstfullt virke i H.M. Kongens tjeneste. Medaljen kan også tildeles utlendinger i forbindelse med statsbesøk og H.M. Kongens reiser i utlandet og personer tjenestegjørende ved Norges utenriksstasjoner, som har gjort en særskilt innsats som bør påskjønnnes. Sakene for tildeling av medaljen til utlendinger og personer tjenestegjørende ved Norges utenriksstasjoner behandles og innstilles fra Ordensrådet for Den Kongelige Norske Fortjenstorden.

UTDELINGER 2013

NORSKE

SØLV
Eriksen, Karianne Ryen,
registrarar

Haug, Eivind,
politibetjent

Hognestad, Hege,
koordinator protokoll og sekretariat

Høye, Nina,
omvisningsleder

GULL
Leinaas, Geir,
IKT-leder

Lindstrøm, Bjørn Einar,
sjåfør

UTENLANDSKE

SØLV
Illes, Istvan,
sjåfør, Budapest

Javier, Alicia,
husholder, Bern

GULL
Tovar, Anne,
kammarjungfru, Sverige

DE KONGELIGE FOND

KRONPRINSESSE MÄRTHAS MINNEFOND

Reviderte statutter ble fastsatt av H.M. Kong Harald V den 8. mars 2007. Fondets styre ledes av Prinsesse Astrid, fru Ferner. I styret sitter hoffsjef Åge B. Grutle, oberstløytnant Egil Vindorum, biskop emeritus Sigurd Osberg og direktør Ingelin Killengreen. Styret avholdt sitt årsmøte 21. mars 2013. Fondet mottok i 2013 342 søknader, hvorav 221 søkere ble tildelt totalt 1 160 000 kr. Fondet er registrert i Stiftelsestilsynet og i Brønnøysundregisteret med organisasjonsnummer 981 058 763.

PRINSESSE MÄRTHA LOUISES FOND

Reviderte statutter ble fastsatt av H.M. Dronning Sonja den 3. mai 2007. Fondets styre ledes av Prinsesse Märtha Louise. I styret sitter advokat Kristine E. S. Ryssdal, forbundsleder Karin Marie Liabø og rådgiver Ole Jacob Sunde. Fondet har en rådgivende komité, for tiden bestående av seniorrådgiver Anders Smith og seniorrådgiver Gerd Juel Homstvedt og rådgiver/ergoterapeut Benthe Nilsen. Styret avholdt sitt årsmøte 19. april 2013 og fordelingsmøte 20. september 2013. Fondet mottok 47 søknader i 2013, hvorav 30 søknader ble tildelt totalt 500 000 kr. Fondet er registrert i Stiftelsestilsynet og Brønnøysundregisteret med organisasjonsnummer 938 431 833.

KRONPRINSPARETS FOND

I forbindelse med Kronprinsparets 10 års bryllupsdag i 2011 ble fondet relansert under nytt navn, med en strategi for å styrke innsatsen for ungdom og sette søkelys på den avgjørende livsfasen som ungdomstiden er. Fondet støtter konkrete prosjekter som gjennom etablerte arenaer for mestring og deltakelse, gir unge mennesker en mulighet til å utvikle egne evner og delta i fellesskapet. Kronprinsparets Fond har videre knyttet til seg strategiske samarbeidspartnere som bidrar både økonomisk, med sin kompetanse og med sine nettverk for at fondet skal nå sine mål.

I august 2011 valgte fondets styre og et etablert fagpanel fire prosjekter som fondet ønsker å forplikte seg til i et langsiktig samarbeid; Arbeidsinstituttet i Buskerud, Gatekunstakademiet, Pøbelprosjektet og Kjør for livet. Alle prosjektene er inne i en vekstperiode, og gjennom 2013 har flere av prosjektene etablert nye tilbud flere steder i landet. Fondet skal bidra til at det arbeidet prosjektene gjør blir enda mer synlig i offentligheten, slik at flere kan se verdien av dem, bli inspirert og selv gjøre en innsats. Foruten å motta økonomisk støtte, er de utvalgte prosjektene invitert inn i et kompetansenettverk som gir dem en mulighet til å dele erfaringer og kompetanse. Samhandlingen mellom prosjektene medvirker til at god, dokumentert metodikk kan utvikles, systematiseres og spres, slik at tilbudene kan komme flest mulig til gode.

I mai innledet H.K.H Kronprinsesse Mette-Marit konferansen Empowering Youth i Den norske opera i Oslo.

H.M. Dronningen var til stede ved premieren for «bevegelig teater» i regi av Oslo Kammermusikkfestival, Den norske opera og Åpent slott, på Oscarshall.

ÅPENT SLOTT

Det kongelige hoffs kulturformidling Åpent Slott ble formelt opprettet 1. januar 2002 for å tilrettelegge for publikums tilgang til de statlige kongelige eiendommer. Åpent Slott organiserer omvisninger, utstillinger og konserter, og er arrangør/medarrangør av diverse kulturaktiviteter. Åpent Slott drifter museumsbutikker på Det kongelige slott og Oscarshall. Kulturformidlingen er organisert som et selvstendig økonomisk og administrativt foretak, som skal skaffe driftsmidler gjennom salg av billetter og souvenirer. Et eventuelt overskudd skal føres tilbake til virksomheten. Daglig leder, kultursjef Maisen Bonnevie, rapporterer til et styre som i 2013 har bestått av hoffsjef Åge Grutle, slottsforvalter Ragnar Osnes, kommunikasjonssjef Marianne Hagen og prosjektleder Anniken Thue. H.M. Dronningen er honorær styreformann i Åpent Slott og deltar i styremøtene. Det har i 2013 vært avholdt tre styremøter. Administrativt er Åpent Slott innplassert i kultur- og eiendomsavdelingen som en selvstendig enhet i seksjon De kongelige samlinger. I publikumssesongen har det vært engasjert 17 omvisere på Det kongelige slott og fem omvisere på Oscarshall.

MAISEN BONNEVIE
KULTURSJEF

OMVISNINGER

Omvisningssesongen 2013 på Det kongelige slott varte fra 22. juni til 12. august. I alt 28 226 personer besøkte Slottet i løpet av sommeren. Publikum fikk besøke 15 av de flotteste representasjonsrommene i første og andre etasje. I Den lille festsal fikk publikum se en miniatyrmodell av Det kongelige slott, bygget av 100 000 legoklosser. Det var hobbyklubben «Brikkelaug» som sto for monteringen av modellen. I Den store spisesal ble det vist en middagsoppdekking slik det gjøres til de store gallamiddagene på Slottet.

Oscarshall var åpent for publikum fra 25. mai til 8. september. 4 075 personer deltok på omvisninger i lystslottet og parken. I Portnerboligen er det etablert publikumsinformasjon, billettsalg og museumsbutikk.

KONserter

I 2013 har Åpent Slott samarbeidet med Oslo Kammermusikkfestival og Dronning Sonja Internasjonale Musikkonkurranse om konsertarrangementer i august. Konsertene har vært avholdt i Slottskapellet og på Oscarshall. Under Kammermusikk Festivalen ble det for første gang fremført en egen konsert for barn. «Peer Gynt på lystslottet» i ord og toner ble fremført i atriets ved Kavalerbygningen på Oscarshall.

Den Norske Opera og Ballett ved ballettsjef Ingrid Lorentzen, inngikk i 2013 et samarbeid med Oslo Kammermusikkfestival og Åpent Slott om en nyskapning i Operaens regi. Etter båttur fra Operaen, fikk publikum være med på en «bevegelig forestilling» i parken og gjennom bygningene med Operaens stjernelag av dansere, sangere og musikere. Forestillingen ble fremført seks ganger. I alt overvar 1200 personer konsertarrangementer på Oscarshall og 250 i Slottskapellet sommeren 2013.

ANDRE AKTIVITETER

Nytt av året var etableringen av galleri og kafé i Kjøkkenbygningen på Oscarshall. Ordfører Fabian Stang foretok 13. juni den offisielle åpningen av «Galleri Dronning Joséphine» i nærvær av H.M. Dronningen. Utstillingen besto av grafiske verker av H.M. Dronningen, Kjell Nupen, Ørnulf Opdahl samt Tiina Kivinen, vinner av Dronningens kunststipend i 2012.

I tilknytning til galleriet har Oscarshall nå fått en liten kafé, «Kafé Dronning Joséphine». Restauratør er Norsk Folkemuseum. Den ble raskt et kjærkomment innslag for museumsbesøkende og turgåere. Det ble også foretatt en opprusting av utsiktsplassen bortenfor kaféen. I forbindelse med etableringen av kyststien ved Oscarshall, holdes nå porten i Kavalerbygningen åpen, slik at publikum kan ta seg inn i slottsanlegget fra sjøsiden.

Åpent Slott er ansvarlig for omvisninger ved medaljemottakelsene på Slottet og bistår ved Høytidelige Audienser. I tillegg bistår Åpent Slott Kongefamilien og Det kongelige hoff med omvisninger for spesielt inviterte gjester gjennom hele året.

Åpent Slott deltar i kulturprosjekter i hoffets regi, som f.eks. bokutgivelser, og med foredrag i eksterne fagfora. Henvendelser fra publikum har også i år vært mange. Det er en prioritert oppgave å være tilgjengelig for publikum og besvare alle henvendelser.

HELSE, MILJØ OG SIKKERHET

Det øverste ansvaret for helse, miljø og sikkerhet (HMS) ligger hos hoffsjeften. Oppfølging og rapportering innen HMS gjøres av de enkelte avdelingsledere og seksjonsledere og koordineres av HMS-koordinator. Arbeidsmiljøutvalget har hatt tre ordinære møter i 2013. Arbeidsmiljøutvalget har tre underutvalg.

Slottets ski- og skøyteklubb har historie helt tilbake til 1936. Slottets ski- og skøyteklubb har som mål å ha to faste arrangementer i året, et om vinteren med ski eller skøyter og en tur om høsten. Foreningens mål er å fremme fysisk aktivitet og sosialt samvær blant ansatte ved Det kongelige hoff.

Våkent Slott arrangerer tilbud som Kunstpausen, Inspirasjonsseminar og Kollegabesøk for ansatte ved Det kongelige hoff.

Vernetjenesten ved Det kongelige hoff består av hovedverneombud og seks verneombud med ansvar knyttet til ulike verneområder. Vernetjenesten har jevnlig møter i tillegg til å være representert i ulike grupper og utvalg, deriblant Arbeidsmiljøutvalget.

Det kongelige hoff er en IA-virksomhet og har som mål å legge til rette for at eldre kan stå lenger i arbeid og å opprettholde et lavt sykefravær. Det utarbeides årlig samhandlingsplaner med bedriftshelsetjenesten med ulike forebyggende tiltak knyttet til både fysisk og psykisk arbeidsmiljø. Det legges også til rette for trening i arbeidstiden. I 2013 var det samlede sykefraværet på 5,56 prosent.

TILTAK FOR Å FREMME LIKESTILLING OG LIKEVERD OG HINDRE DISKRIMINERING

Det kongelige hoff ønsker at organisasjonen skal gjenspeile det etniske mangfoldet i Norge. Vi arbeider aktivt for å øke bredden – særlig gjennom rekruttering. Vi ansetter på bakgrunn av kvalifikasjoner og personlighet, ikke etter nasjonalitet, alder eller kjønn. Som IA-virksomhet tilrettelegger vi så langt det er mulig for medarbeidere med nedsatt funksjonsevne.

Slottsplassen ble rehabilitert i løpet av 2013.

ÅRSREGNSKAP FOR DEN KONGELIGE CIVILLISTE

RESULTATREGNSKAP	NOTE	2013	2012
INNTEKTER			
Overføring post 50/51	2	160 606 000	156 245 000
Andre overføringer	2	12 870 000	
Leieinntekter	3	72 960	73 869
Administrasjonsgodtgjørelse	4	37 180	205 150
Refusjonsinntekter og andre inntekter	5	594 684	2 568 742
Sum		174 180 824	159 092 761
KOSTNADER			
Lønnskostnader	6	118 807 530	99 346 932
Anskaffelser og rehabilitering/utvikling	7	7 253 123	7 907 684
Driftskostnader	8	40 827 004	36 172 803
Prosjekter	9	14 707 074	20 374 036
Sum		181 594 730	163 801 456
Driftsresultat		-7 413 907	-4 708 695
Finansinntekter	10	712 439	1 008 836
Årsresultat	1	-6 701 468	-3 699 858
OVERFØRINGER			
Overført fra/til prosjektavsetninger	9/11	-917 679	-1 286 853
Overført fra/til andre avsetninger	9/11	-5 783 789	-2 413 005
Sum		-6 701 468	-3 699 858

BALANSE PR. 31. DESEMBER	NOTE	2013	2012
EIENDELER			
Omløpsmidler			
Fordringer		1 475 091	452 498
Personallån		17 086	28 750
Forskutterte kostnader		772 891	786 564
Sum		2 265 068	1 267 812
Bankinnskudd			
Kassebeholdning		13 773	1 762
Bankinnskudd drift		22 778 103	33 415 090
Bankinnskudd skattetrekk		4 053 990	3 945 153
Sum		26 845 866	37 362 005
Sum omløpsmidler		29 110 934	38 629 817
Sum eiendeler		29 110 934	38 629 817
AVSETNINGER OG KORTSIKTIG GJELD			
Avsetninger			
Avsetning til post 51-prosjekter under utførelse	9/11	1 573 025	2 490 704
Avsetning til post 50-prosjekter	9/11	1 514 691	7 298 481
Sum		3 087 716	9 789 184
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		8 564 758	13 336 980
Skyldige offentlige avgifter		7 678 027	7 217 863
Avregning pensjonsforpliktelser		-244 747	-4 086
Skyldige feriepenger		10 025 181	8 289 876
Sum		26 023 218	28 840 633
Sum avsetninger og kortsiktig gjeld		29 110 934	38 629 817

Oslo, 31. desember 2013 / 10. mars 2014

9

Åge B. Grutle
Hoffsjef

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET FOR DEN KONGELIGE CIVILLISTE

NOTE 1 REGNSKAPSPRINSIPPER

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk. Økonomireglementet for Det kongelige hoff, som ble fastsatt ved H.K.H. Kronprinsregentens resolusjon 5.7.02, gjeldende fra 1.1.02, er i tillegg benyttet som grunnlag for utarbeidelse av regnskapet og noter.

INNTEKTER: Overføring/bevilgning post 50: Midler bevilget over post 50 skal dekke kostnadene for Kongehusets offisielle oppgaver, drifts- og lønnskostnader for Det kongelige hoff, samt forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling av de statlige eiendommer med tilhørende parker i Oslo, som er stilt til H. M. Kongens disposisjon. Overføring/bevilgning post 51: «Særskilte prosjekt ved Det kongelige hoff». Midler bevilget over post 51 er øremerket prosjekter med så stor kostnadsramme at ordinær bevilgning ikke kan finansiere dem.

HOVEDREGEL FOR VURDERING OG KLASIFISERING AV EIENDELER OG GJELD: Fordringer som skal tilbakebetales innen ett år er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som forfaller til betaling senere enn ett år er klassifisert som anleggsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld er tilsvarende kriterier lagt til grunn. Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi.

ANLEGGSMIDLER: Det kongelige hoffs innkjøp av varige driftsmidler som IKT-utstyr, kontormaskiner, inventar, biler samt rehabilitering av statlig eiendomsmasse kostnadsføres i resultatregnskapet. Anskaffelser anses forbrukt i regnskapsåret fordi de har kort økonomisk levetid eller gjelder Statens eiendommer. Se spesifikasjoner i note 7 om kostnadsførte anskaffelser og rehabilitering, samt i note 9 for tilsvarende kostnader i prosjekter.

PERIODISERINGSREGLER: Regnskapet bygger på det grunnleggende prinsippet om sammenstilling. Alle kostnader belastes etter hvert som de påløper. Ved årsslutt foretas avsetning for påløpte kostnader basert på den kunnskap man har ved avslutning av regnskapet.

FORDRINGER: Kundefordringer og andre fordringer er oppført til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap.

BANKINNSKUDD, KONTANTER: Bankinnskudd, kontanter og lignende inkluderer kontanter og bankinnskudd med forfallsdato som er kortere enn tre måneder fra anskaffelse.

PENSJONER: Pensjonsforpliktelser balanseføres ikke. Pensjonskostnader er innbetalinger til Statens Pensjonskasse. Avregning pensjonsforpliktelser gjelder differanse mellom beregnet og innbetalt premie til Statens Pensjonskasse pr. 31/12.

ÅRSRESULTAT OG AVSETNINGER: I økonomireglementet fremkommer at Det kongelige hoff beholder disposisjonsretten til utbetalte midler dersom årsregnskapet viser et positivt resultat. I årsregnskapet kan det foretas avsetninger til fremtidig bruk. Årsresultatet for 2013 er dekket av tidligere avsetninger til prosjekter under utførelse, post 51, og til prosjekter/driftsreserve post 50. Se spesifikasjoner i note 9 og 11.

NOTE 2 OVERFØRING POST 50 OG 51 OG ANDRE OVERFØRINGER	2013	2012
Bevilgning: St.prp. nr. 1, 2012-2013, FAD, programområde 00 kap.1, post 50	158 606 000	
Bevilgning: St.prp. nr 29 S (2013-2014), programområde 00 kap. 1, post 50	2 000 000	
Andre overføringer er overføring fra DD.KK.HH.Kronprinsparets stab til dekning av kostnader for personalet som ble overført 1/1-13.	12 870 000	0
Sum	173 476 000	156 245 000

NOTE 3 LEIEINNTEKTER

Leieinntekter for personalboliger Det kgl. hoff	72 960	73 869
---	--------	--------

NOTE 4 ADMINISTRASJONSGODTGJØRELSE

Administrasjonsgodtgjørelse gjelder for regnskaps- og personalforvaltningstjenester som ytes til DD.KK.HH. Kronprinsen og Kronprinsessens stab, Åpent Slott og Skaugum Gård. For 2013 gjelder dette kun Åpent Slott.	37 180	205 150
--	--------	---------

NOTE 5 REFUSJONSINNTEKTER OG ANDRE INNTEKTER

Refusjon fra Nasjonalmuseet for arbeid i forbindelse med jubileumsutstillinger	167 777	1 023 120
Refusjon for varer og tjenester ytt til DD.KK.HH. Kronprinsen og Kronprinsessens stab og Prinsesse Märtha Louise	0	433 940
Salg av kjøretøy og maskiner		1 111 682
Andre inntekter	426 907	
Sum	594 684	2 568 742

NOTE 6 LØNNSKOSTNADER	2013	2012
Lønn og feriepenger	93 883 705	75 103 149
Pensjonskostnader	8 494 248	7 271 988
Arbeidsgiveravgift	14 178 119	11 806 616
Andre personalkostnader	2 251 459	5 165 180
Sum	118 807 530	99 346 932

Lønn til hoffsjefen er utgiftsført med kr 1 332 223 og annen godtgjørelse med kr 140 903. Gjennomsnittlig antall ansatte er 158.

NOTE 7 ANSKAFFELSER OG REHABILITERING/UTVIKLING

Anskaffelser kjøretøy og maskiner	2 067 441	682 909
Anskaffelser IKT-utstyr	1 298 211	1 630 927
Anskaffelser inventar og verktøy	2 326 416	1 947 836
Rehabilitering/utvikling uteområder/bygninger/inventar	1 561 055	3 646 013
Sum	7 253 123	7 907 684

NOTE 8 DRIFTSKOSTNADER

Arrangementer og offisielle kostnader, inkl. reiser, ekskl. forpleining	1 577 551	1 965 358
Forpleining (i tilknytning til arrangementer, kantinedrift etc.)	1 693 143	1 596 828
Reisekostnader for Det kongelige hoff	2 127 971	1 454 659
Drift og vedlikehold av bilparken	1 456 304	1 397 914
Renhold og annen husholdsdrift	1 517 070	1 526 349
Park- og gartneridrift samt vedlikehold av parker og gartneri	2 870 262	1 593 599
Elektrisitet og fjernvarme	3 750 972	3 774 541
Offentlige avgifter	1 236 296	1 099 849
Reparasjoner og vedlikehold av bygninger	6 598 309	3 183 946
Driftskostnader tekniske anlegg, alarmer mv. Service-, leasing-, leie- og lisensavtaler vedr. kjøretøy, kontormaskiner, edb, tv etc.	8 056 450	8 724 729
Informasjonskostnader	685 954	682 327
Telefon, mobiltelefon, porto	1 829 966	1 655 753
Kontorrekvisita, trykking/kopiering, film/fotografering, aviser/trykksaker/bøker	1 587 505	714 489
Honorarer	590 631	220 907
Konsulenttjenester	2 171 146	2 309 990
Forsikringer	1 352 006	1 368 154
Diverse kostnader	1 315 362	2 574 400
Kongepokaler	126 990	227 460
St. Olavs Orden og andre ordener/medaljer	283 113	101 551
Sum	40 827 004	36 172 803

I diverse kostnader inngår driftsstøtte til Åpent Slott med kr 690 000, samt kr 540 000 som driftsstøtte for kjøp av gartnertjenester på private eiendommer pga personalsituasjonen. Honorar til revisor er utgiftsført med kr 149 338 for ordinær revisjon og kr 9 412 for annen regnskapsmessig bistand.

NOTE 9 PROSJEKTER

Innenfor ordinære driftsrammer gjennomføres såkalte rammeprosjekter. Dette er ulike tiltak av prosjektmessig karakter som kan være knyttet til alle sider ved Det kongelige hoffs virksomhet, som bygninger, utearealer, teknologi, organisasjon, personal, arrangementer osv.

NOTE 9 PROSJEKTER FORTS.	2013	2012
RAMMEPROSJEKTER - GJENNOMFØRT INNENFOR POST 50-BEVILGNING		
Anskaffelser kjøretøy og maskiner	2 046 718	1 993 860
Anskaffelse IKT-utstyr og kontormaskiner	1 448 056	450 332
Anskaffelse inventar	55 923	608 290
Rehabilitering/utvikling bygninger	3 817 531	3 660 411
Rehabilitering/utvikling utearealer	2 768 666	1 721 027
Service, reparasjon og tekniske kostnader	629 888	562 182
Arrangementer	2 411 640	718 313
Konsulenttjenester	606 024	1 345 061
Kurs/kompetanseheving/organisasjonsutvikling	4 950	2 417 707
Sum	13 789 395	13 477 183
SÆRSKILTE PROSJEKTER - BEVILGET OVER POST 51		
Rehabilitering/utvikling bygninger/inventar	734 773	6 100 393
Service, reparasjoner og tekniske kostnader mv.	136 125	309 634
Konsulenttjenester	46 781	486 827
Sum	917 679	6 896 853
Sum resultatførte projektkostnader	14 707 074	20 374 036
Nærmere om særskilte projekter - bevilget over post 51		
Inngående balanse, avsetning til særskilte projekter	2 490 704	3 777 557
Årets bevilgning over post 51	0	5 610 000
Sum til disposisjon særskilte projekter	2 490 704	9 387 557
Resultatførte projektkostnader	917 679	6 896 853
Sum projektmidler til overføring neste år	1 573 025	2 490 704
NOTE 10 FINANSINNTEKTER		
Renteinntekter	741 226	1 027 738
Bankkostnader	-28 787	-18 902
Sum	712 439	1 008 836
NOTE 11 AVSETNINGER		
Avsetning til særskilte projekter under utførelse (post 51-projekter)		
Inngående balanse	2 490 704	3 777 557
Overført ved resultatdisponering	-917 679	-1 286 853
Sum	1 573 025	2 490 704
ANDRE AVSETNINGER		
Avsetning til rammeprojekter/driftsreserve post 50		
Inngående balanse	7 298 481	9 711 486
Overført ved resultatdisponering	-5 783 789	-2 413 005
Sum	1 514 691	7 298 481
Sum avsetninger	3 087 716	9 789 184

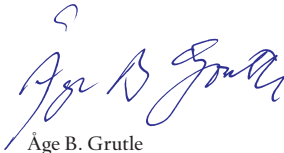

ÅRSREGNSKAP FOR DD.KK.HH. KRONPRINSEN OG KRONPRINSESENS STAB

RESULTATREGNSKAP	NOTE	2013	2012
INNTEKTER			
Overføring post 50	2	17 220 000	16 670 000
Sum		17 220 000	16 670 000
KOSTNADER			
Lønnskostnader	3	30 489	10 741 640
Anskaffelser	4	857 012	1 187 589
Driftskostnader	5	16 498 532	5 319 564
Sum		17 386 033	17 248 793
Driftsresultat		-166 033	-578 793
Finansinntekter	6	128 783	112 722
Årsresultat	1	-37 251	-466 072
OVERFØRINGER			
Overført fra avsetning anskaffelser		-37 251	-466 072
Sum	7	-37 251	-466 072

BALANSE PR. 31. DESEMBER	NOTE	2013	2012
EIENDELER			
Omløpsmidler			
Kortsiktige fordringer		210 771	
Forskutterte kostnader		99 070	3 209
Sum		309 841	3 209
Bankinnskudd			
Bankinnskudd drift		2 656 807	4 098 012
Bankinnskudd skattetrekk		0	478 875
Sum		2 656 807	4 576 887
Sum omløpsmidler		2 966 648	4 580 096
Sum eiendeler		2 966 648	4 580 096
AVSETNINGER OG KORTSIKTIG OG GJELD			
Avsetninger			
Avsetninger			
Avsetning til anskaffelser		2 785 070	2 822 321
Sum	7	2 785 070	2 822 321
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		180 853	187 013
Skyldige offentlige avgifter		412	801 397
Avregning pensjonsforpliktelser		0	-34 784
Skyldige feriepenger		313	804 149
Sum		181 579	1 757 775
Sum avsetninger og kortsiktig gjeld		2 966 648	4 580 096

Oslo, 31. desember 2013 / 10. mars 2014

Åge B. Grutle
Hoffsjef

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET FOR DD.KK.HH. KRONPRINSEN OG KRONPRINSESENS STAB

NOTE 1 REGNSKAPSPRINSIPPER

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk. Økonomireglementet for Det kongelige hoff, som ble fastsatt ved H.K.H. Kronprinsregentens resolusjon 5.7.02, gjeldende fra 1.1.02, er i tillegg benyttet som grunnlag for utarbeidelse av regnskapet og noter.

HOVEDREGEL FOR VURDERING OG KLASSIFISERING AV EIENDELER OG GJELD:

Fordringer som skal tilbakebetales innen ett år er klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld er tilsvarende kriterier lagt til grunn. Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi.

ANLEGGSMIDLER: DD.KK.HH. Kronprinsen og Kronprinsessens stabs innkjøp av varige driftsmidler som IKT-utstyr, kontor-maskiner, inventar og biler/bilutstyr kostnadsføres i resultatregnskapet. Anskaffelser anses forbrukt i regnskapsåret fordi de har kort økonomisk levetid. Se spesifikasjoner i note 4 om kostnadsførte anskaffelser.

PERIODISERINGSREGLER: Regnskapet bygger på det grunnleggende prinsippet om sammenstilling. Alle kostnader belastes etter hvert som de påløper. Ved årsslutt foretas avsetning for påløpte kostnader basert på den kunnskap man har ved avslutning av regnskapet.

FORDRINGER: Kundefordringer og andre fordringer er oppført til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap.

BANKINNSKUDD, KONTANTER: Bankinnskudd, kontanter og lignende inkluderer kontanter og bankinnskudd med forfallsdato som er kortere enn tre måneder fra anskaffelse.

PENSJONER: Pensjonsforpliktelser balanseføres ikke. Pensjonskostnader er innbetalinger til Statens Pensjonskasse. Avregning pensjonsforpliktelser gjelder differanse mellom beregnet og innbetalt premie til Statens Pensjonskasse pr. 31/12.

ÅRSRESULTAT OG AVSETNINGER: I økonomireglementet fremkommer at DD.KK.HH. Kronprinsen og Kronprinsessens stab beholder disposisjonsretten til utbetalte midler dersom årsregnskapet viser et positivt resultat. I årsregnskapet kan det foretas avsetninger til fremtidig bruk. Årsresultatet for 2013 er dekket av tidligere avsetninger/driftsreserve. Se spesifikasjoner i note 7

NOTE 2 OVERFØRING POST 50	2013	2012
Bevilgning: St.prp. nr. 1, 2012-2013, FAD, programområde 00 kap.2, post 50	17 220 000	
Sum	17 220 000	16 670 000

NOTE 3 LØNNSKOSTNADER

Lønn og feriepenger	2 923	8 231 723
Arbeidsgiveravgift	412	1 293 149
Pensjonskostnader		762 105
Andre personalkostnader	27 154	454 663
Sum	30 489	10 741 640

Alle ansatte er overført Det kongelige hoff/Den kongelige civilliste fra 1/1-13.

Lønnskostnader i 2013 er følgekostnader fra 2012.

NOTE 4 ANSKAFFELSER

Anskaffelser biler	792 000	776 814
Anskaffelser IKT-utstyr	26 178	410 775
Anskaffelser inventar og offisielt utstyr	38 834	
Sum	857 012	1 187 589

NOTE 5 DRIFTSKOSTNADER	2013	2012
Arrangementer og offisielle kostnader	1 021 182	1 632 354
Reisekostnader		599 066
Bilhold	243 318	153 335
Kontor- og kommunikasjonskostnader mm.	483 213	678 177
Honorarer og eksterne tjenester*	1 659 422	1 399 427
Godtgjørelse til Den kongelige civilliste for kjøp av tjenester**	12 870 000	558 310
Forsikring	221 397	298 895
Sum	16 498 532	5 319 564

*) Inneholder bl.a. honorarer til leverandører av tjenester i tilknytning til Kronprinsparets offisielle virke, herunder også reisekostnader når de følger Kronprinsparet på reise.

**) Økningen skyldes omorganiserings- og effektiviseringsprosess der alle ansatte ble samlet i en felles organisasjonsenhet.

Honorar til revisor er utgiftsført med kr 24 625 for ordinær revisjon.

NOTE 6 FINANSINNTEKTER

Renteinntekter	129 498	115 471
Bankkostnader	-716	-2 749
Sum	128 783	112 722

NOTE 7 AVSETNINGER

Avsetning til anskaffelser/driftsreserve		
Inngående balanse	2 822 321	3 288 392
Overført ved resultatdisponering	-37 251	-466 072
Sum	2 785 070	2 822 321

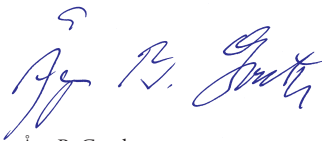
Sum avsetninger	2 785 070	2 822 321
-----------------	-----------	-----------

ÅRSREGNSKAP FOR ÅPENT SLOTT

RESULTATREGNSKAP	NOTE	2013	2012
INNTEKTER			
Salgsinntekter		340 906	243 297
Billettinntekter		2 447 380	2 388 715
Andre inntekter		690 000	1 828 347
Sum	2	3 478 286	4 460 359
KOSTNADER			
Varekjøp		268 105	110 269
Beholdningsendring varelager		-88 646	-16 004
Lønnskostnader	3	1 238 195	3 085 350
Driftskostnader	4	1 677 853	1 317 665
Sum		3 095 507	4 497 279
Driftsresultat			
		382 779	-36 920
Rentekostnader			
		-9 513	-7 242
Årsresultat			
		373 266	-44 162
OVERFØRINGER			
Overført egenkapital		373 266	-44 162
Sum		373 266	-44 162

BALANSE PR. 31. DESEMBER	NOTE	2013	2012
EIENDELER			
Omløpsmidler			
Varebeholdning	5	363 873	275 227
Bankinnskudd drift		24 131	44 016
Bankinnskudd skattetrekk		15 006	61 787
Sum		403 010	381 030
Sum eiendeler			
		403 010	381 030
EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital			
Egenkapital pr. 1/1		-54 885	-10 723
Overført fra resultatdisponering		373 266	-44 162
Sum		318 381	-54 885
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		45 246	126 996
Avregning merverdiavgift			47
Skyldige offentlige avgifter		29 493	123 522
Avregning pensjonsforpliktelser		9 890	21 501
Skyldige feriepenger			163 850
Sum		84 629	435 915
Sum egenkapital og gjeld			
		403 010	381 030

Oslo, 31. desember 2013 / 10. mars 2014

Åge B. Grutle
Hoffsjef

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET FOR ÅPENT SLOTT

NOTE 1 REGNSKAPSPRINSIPPER

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk. I tillegg er Økonomireglementet for Det kongelige hoff, som ble fastsatt ved H.K.H. Kronprinsregentens resolusjon 5.7.02, gjeldende fra 1.1.02, benyttet som grunnlag for utarbeidelse av regnskapet og noter.

HOVEDREGEL FOR VURDERING OG KLASSIFISERING AV EIENDELER OG GJELD:

Fordringer som skal tilbakebetales innen ett år er klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld er tilsvarende kriterier lagt til grunn. Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi.

PERIODISERINGSREGLER: Regnskapet bygger på det grunnleggende prinsippet om sammenstilling. Alle kostnader belastes etter hvert som de påløper. Ved årsslutt foretas avsetning for påløpte kostnader basert på den kunnskap man har ved avslutning av regnskapet.

VAREBEHOLDNING: Varelageret er vurdert til det laveste av anskaffelseskost og netto salgsverdi.

FORDRINGER: Kundefordringer og andre fordringer er oppført til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap.

BANKINNSKUDD, KONTANTER: Bankinnskudd, kontanter og lignende inkluderer kontanter og bankinnskudd med forfallsdato som er kortere enn tre måneder fra anskaffelse.

PENSJONER: Pensjonsforpliktelser balanseføres ikke. Pensjonskostnader er innbetalinger til Statens Pensjonskasse. Avregning pensjonsforpliktelser gjelder differanse mellom beregnet og innbetalt premie til Statens Pensjonskasse pr. 31/12.

NOTE 2 INNTEKTER	2013	2012
Salgsinntekter er salg av souvenirer, bøker etc.	340 906	243 297
Billettinntekter gjelder for omvisninger og konserter på Slottet og Oscarshall	2 447 380	2 388 715
Driftsstøtte fra Den kongelige civilliste	690 000	1 700 000
Andre inntekter		128 347
Sum	3 478 286	4 460 359

NOTE 3 LØNNSKOSTNADER

Lønn og feriepengen	995 142	2 380 061
Arbeidsgiveravgift	148 653	377 566
Pensjonskostnader	84 291	240 816
Andre personalkostnader	10 109	86 907
Sum	1 238 195	3 085 350

Gjennomsnittlig antall ansatte er 4
Helårsansatte (2,8 årsverk) ble overført Det kongelige hoff/Den kongelige civilliste fra 1/1-13.
Anslagsvis 1,2 av disse årsverkene er knyttet til omvisningssesongen.

NOTE 4 DRIFTSKOSTNADER

Rekvisita	13 557	13 108
Andre driftskostnader	1 226 979	905 407
Honorarer	19 125	18 750
Administrasjonsgodtgjørelse til Den kongelige civilliste	37 180	42 400
Renhold	381 013	338 000
Sum	1 677 853	1 317 665

Honorar til revisor er utgiftsført med kr 19 125 for ordinær revisjon.

NOTE 5 VAREBEHOLDNING

Varebeholdningen består av bøker og souvenirer for videre salg	363 873	275 227
--	---------	---------

REVISORS BERETNING FOR DET KONGELIGE HOFF 2013

Uttalelse om årsregnskapene

Vi har revidert årsregnskapene for regnskapsåret avsluttet per 31. desember 2013, som viser følgende resultater;

Den Kongelige Civilliste	kr	- 6.701.468
DD.KK.HH. Kronprinsen og Kronprinsessens Stab	kr	- 37.251
Åpent Slott	kr	373.266

Årsregnskapene består av balanse per 31. desember 2013 og resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og av en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Daglig leders ansvar for årsregnskapene

Hoffsjefen ved Det Kongelige Hoff er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapene og for at de gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som Hoffsjefen finner nødvendig for å muliggjøre at utarbeidelsen av årsregnskapene ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om årsregnskapene på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapene ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapene. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapene inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for enhetens utarbeidelse av årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av enhetens interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen i enheten er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Side 2
Revisors beretning for
Det Kongelige Hoff

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapene avgitt i samsvar med lov, forskrifter og økonomireglementet for Det Kongelige Hoff og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til enhetene per 31. desember 2013 og av resultater for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapene som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapene er i samsvar med lov, forskrifter og økonomireglementet for Det Kongelige Hoff og at opplysningene er konsistent med årsregnskapene.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapene som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 ”Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon”, mener vi at ledelsen ved Det Kongelige Hoff har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av enhetenes regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 10. mars 2014
Deloitte AS

Bjørn Prestegard
statsautorisert revisor

ORD OG UTTRYKK

Mange yrkestitler, ord og uttrykk som brukes ved Det kongelige hoff er historiske og har vært brukt i generasjoner. I aviser, blader og i denne årsberetning går mange av ordene og uttrykkene igjen. Ordlisten er laget for å gi leserne en forklaring på innholdet av disse tradisjonsrike betegnelse.

ADJUTANT/ADJUTANTSTAB

H.M. Kongens adjutantstab er underlagt Forsvarssjefen, men fungerer i praksis som en avdeling ved Hoffet. Ordet «adjutant» stammer fra latin og betyr «å hjelpe til». H.M. Kongen har tre adjutanter og tre overadjutanter, mens H.K.H. Kronprinsen har tre adjutanter. Disse kommer fra hver av forsvarsgrenene, Hæren, Sjøforsvaret og Luftforsvaret.

APANASJE

Den årlige ytelsen fra Stortinget til DD.MM. Kongen og Dronningen og DD.KK.HH. Kronprinsen og Kronprinsessens mer private utgifter, kalles apanasje. Ordet stammer fra fransk og betyr «å gi brød til».

ATTACHÉRE

Ordet attaché er opprinnelig fransk og betyr knyttet til. Ved statsbesøk er en eller flere nordmenn som har tilknytning til gjestene og deres land, attachért de utenlandske gjester. Det vil si at de skal stå til rådighet hele tiden, være orientert og parat til å besvare alle spørsmål.

AUDIENS

Ordet stammer fra det latinske ordet «å høre», og betyr «mulighet til å bli hørt». De kongelige mottar hvert år mange mennesker som kommer for å takke eller redegjøre for en sak eller organisasjon.

CIVILLISTEN

Den Kongelige Civilliste er Stortingets bevilgninger til drift og investeringer ved Det kongelige hoff. Ordet civilliste er opprinnelig engelsk. I 1689 bevilget Parlamentet Kongen et fast årlig tilskudd, mot at han, utover hoffets utgifter, også betalte lønnsutgiftene til en rekke sivile embetsmenn som var oppført på den såkalte «The Civil List».

ETIKETTE

Takt og tone og kjennskap til mer eller mindre uskreve regler, kalles etikette. Det omfatter også tradisjon, sunn fornuft, samt respekt for alder og plassering i samfunnet. Etikette kan også omfatte hvordan man tiltaler kongelige og andre viktige personer,

rekkefølgen for taler der kongelige, statsråder, ambassadører, fylkesmann etc. er til stede. Etikette har også med rang og regler for bordplassering å gjøre.

FORETREDE

Foretrede betyr å bli mottatt av en høytstående person, konge/fyrste. Se også audiens.

DIADEM

(Tiara på engelsk). Diadem er et pannebånd eller smykke som tegn på verdighet eller til pryd. Bruken av diadem skriver seg tilbake til midten av 1700-tallet. Det startet som et motefenomen blant fyrstinner. Blant de diadem de kongelige bærer i dag, er flere over hundre år gamle, og er gått i arv fra familie til familie. Ordet stammer fra gresk og betyr å binde fast eller feste.

GOtha- KALENDEREN

Helt siden 1764 er det utgitt en genealogisk kalender over fyrstehusene i Europa. Utgivelsen fant sted i den tyske byen Gotha under navnet «Gothaischer Hofkalender» – siden også på fransk under navnet «Almanach de Gotha». Utgivelsene ble stanset under 2. verdenskrig, men boken er siden 1998 utgitt i ajourførte engelske utgaver.

HERALDIKK

Læren om skjoldmerker og våpenskjold kalles heraldikk. I vid forstand omfatter heraldikk også et utvidet våpen- og flaggvesen, samt visse andre offentlige høytidstegn eller kjennemerker.

HOFF

Hoffet var betegnelsen på en konge/fyrstes bolig, husholdning og nærstående rådgivere. I dag er Det Kongelige Hoff organisasjonen som bistår DD.MM. Kongen og Dronningen og DD.KK.HH. Kronprinsen og Kronprinsessens i utøvelsen av deres virke.

HOFFDAME

Funksjonen som hoffdame oppsto ved de europeiske hoffene på 1700-tallet, som selskapsdame for dronninger og prinsesser. I moderne tid utviklet stillingen seg til å

ledsage og bistå dronninger og prinsesser ved offisielle anledninger. En del av arbeidet besto også av planlegging og tilrettelegging. I dag er det bare Prinsesse Astrid, fru Ferner som har hoffdame.

HOFFMARSKALK

Hoffmarskalken er Det kongelige hoffs administrasjonssjef.

HOFFSJEF

Hoffsjefen er øverste leder for Det kongelige hoff.

HØYTIDELIG AUDIENS

H.M. Kongen mottar nye ambassadører fra fremmede land som skal representere sitt land i Norge, i Høytidelig audiens. Den nye ambassadøren blir hentet i en av H.M. Kongens biler og kjørt til Slottet. Garden paraderer og H.M. Kongen tar i mot i gallauniform. Når ambassadøren har levert sitt introduksjonsbrev (akkreditiver) til H.M. Kongen, kan vedkommende begynne å fungere som ambassadør i Norge.

KABINETTSSEKRETÆR

Kabinettssekretær er en stilling som fra 1.9 2012 ikke lenger er i funksjon. Kabinettssekretæren var H.M. Kongens nærmeste medarbeider og ansvarlig for alt program for Kongeparet.

KAMMERHERRE/KAMMERDAME

Tittelen kammerherre stammer opprinnelig fra eneveltet og ble tildelt høyt betrodde menn som gjorde tjeneste ved Hoffet og som vartet opp Kongen. Derfor fikk de nøkkel (kammernøkkel) til Kongens mest betrodde værelser. Kammerherre/kammerdame har også oppgaver av seremoniell art. I moderne tid er kammerherre/kammerdame tittel på betrodd rådgiver for H.M. Kongen og hoffsjefen. Det er for tiden ingen tjenestegjørende kammerherre/kammerdame ved Det kongelige hoff.

KAMMERTJENER

Personlig tjener for Kongefamiliens medlemmer. Kammertjeneren sørger for at de kongeliges garderobes er i orden foran store arrangement og offisielle reiser i Norge og utenlands. Kammertjenerne

hjelper også til med andre gjøremål ved Det kongelige hushold.

KONGEHUSET

Det Kongelige Hus omfatter DD.MM. Kongen og Dronningen, DD.KK.HH. Kronprinsen og Kronprinsessen og H.K.H. Prinsesse Ingrid Alexandra.

KONGEFAMILIEN

Den Kongelige Familie omfatter i tillegg til de medlemmer som omfattes av Det Kongelige Hus, Prins Sverre Magnus, Marius Borg Høiby, Prinsesse Märtha Louise, Ari Behn. Maud Angelica Behn, Leah Isadora Behn, Emma Tallulah Behn, Avdøde Prinsesse Ragnhild, fru Lorentzens ektemann, Erling S. Lorentzen, Prinsesse Astrid, fru Ferner og Johan Martin Ferner.

LAKEI

Ordet stammer fra tysk/spansk. Lakei er livrkledd tjener hos høytstående person. På Slottet er det lakeiene som serverer ved kongelige taffel og andre arrangementer i Kongefamiliens regi. Lakeiene bistår gjester som skal i audiens til H.M. Kongen.

LIVRÉ

Uniformen som benyttes av lakeier og leie - tjenere heter livré. Ordet stammer fra fransk.

MEDALJEMOTTAKELSE

Hvert år holder H.M. Kongen mottakelser på Slottet for de mange som har fått Kongens Fortjenstmedalje. Hver medalje-mottaker kan ha med seg en ledsager på mottakelsen.

ORDEN

Ordensvesen finner man i de fleste av verdens nasjoner og utdelingen av ordener benyttes som middel for et statsoverhode til å belønne landsmenn og utlendinger for innsatser til samfunnets beste.

ORDENSBÅNDET

markerer den fineste graden av en orden. For å komplettere ordensvesenet har man i mange år delt ut medaljer. I motsetning til ordenene, som ofte har en korsform, er medaljene runde. På framsiden (avers) har de som regel et bilde i relieff og på baksiden (revers) en tekst som angir medaljens formål og innehaverens navn. I tillegg til fortjenstmedaljer har det siden 1818 vært tradisjon at de norske kongene har innstiftet minnemedaljer ved særskilte merkedager i Kongehuset.

OVERHOFFMESTERINNE

Overhoffmesterinnen er «visevertinne» ved Det kongelige hoff. Oppgavene består i å avlaste og hjelpe H.M. Dronningen ved offisielle arrangement, og ivareta vertinne-pliktene i offisiell seremoniell- og selskaplig sammenheng der kongefamiliens kvinne - lige medlemmer er forhindret fra å være tilstede. Overhoffmesterinnen ved Det kongelige hoff har for tiden tjenestefri.

PORTRETTNÅL

Etter gammel tradisjon kan monarken skjenke sin hustru, døtre, svigerdøtre og nære kvinnelige medarbeidere et spesielt hederstegn – et brystportrett. Dette regnes som egen Kongelig Husorden for damer. Ordenen kalles opp etter monarken som er avbildet. Den første dansk-norske dronning som er avbildet med sin kongelige gemals brystportrett, var dronning Anna Sophie, gift med Kong Frederik IV. Dronning Sonja har Kong Olavs portrettnål og H.M. Kong Haralds portrettnål. Brystportrettet omkranses av en diamantramme hengende i en sløyfe. De norske portrettnålene har sløyfe i St. Olavs Ordens bånd og bæres på venstre side.

PROTOKOLL

Samlebetegnelse for skrevne og uskrevne regler angående former og seremoniell i det offentlige liv. Protokoll stammer opprinne-lig fra gresk. Se også etikette.

RANG

Offisielle verdighetsgrader som er knyttet til bestemte stillinger i samfunnet og/eller bestemte samfunnsgrupper, betegnes som rang. Så lenge rangordningen ligger fast, blir det ikke problem med bordplasseringen ved store kongelige middager. Bordplasseringen skjer etter rang.

REGALIER

Riksregaliene er rikets symboler på Kongens makt og verdighet. Ordet regale stammer fra latin og betyr «kongelig», «som hører til en konge» eller «verdig for en Konge». Regalienes viktigste funksjon var knyttet til kroningene og salvingene der de inngikk som synlige symbol i de seremonier der kongen mottok den «guddommelige innvielse». De norske Riksregaliene stilles ut i Regaliemuseet i Erkebispegården i Trondheim og ble sist brukt ved signingen av DD.MM. Kongen og Dronningen i 1991.

SEREMONIELL

De foreskrevne former for gjennomføring av en formell handling eller seremoni.

STATSBESØK

Besøk av et statsoverhode hos et annet statsoverhode, kalles enten statsbesøk eller offisielt besøk. Statsbesøk til Norge preges av mer seremoniell enn ved et offisielt besøk, blant annet blir det gjestende landets statsoverhode tatt i mot av Kongeparet ved en spesiell seremoni på Slottsplassen.

SLOTTSFORVALTER

Ansvarer for den bygningsmessige drift og vedlikehold på Slottet ligger hos slottsfor-valteren. Etter sammenslåingen av Slotts-forvaltningen og Det kongelige hoff 1. januar 2002, er slottsforvalteren leder av Det kongelige hoffs kultur- og eiendoms - avdeling.

SLOTTSKNEKT

Knektene er resepsjonsvakter på Slottet. Fra gammelt av var en knekt en person som vokter en høytstående person. Slottsknektene tar i mot gjester som kommer til Det kongelige slott.

SLOTTSORDONNANS

Ordonnans er en militær person som har som oppgave å bringe ordrer og utføre visse tjenestefunksjoner. H.M. Kongens Garde utfører ordonnanstjenesten ved Slottet.

TAFFEL

Ordet stammer fra tysk, og betyr fornemt måltid – særlig ved fyrsters hoff.

UTGITT AV
Det kongelige hoff www.kongehuset.no
April 2013 ISBN: 82-8106-019-0
Gina Rose Design Trykk: RK Grafisk
FOTO
Erlend Aas, NTB Scanpix, side 57. Anders Aleksandersen, NTB Scanpix, side 17 v. Ned Alley, NTB scanpix, forside. Terje Bendiksbø, NTB Scanpix, side 16 v, 41. Jan Morten Bjørnbakk, NTB scanpix, side 6. Espen Bratlie, Samfoto, side 33. Sven Gj. Gjeruldsen, Det kongelige hoff, side 7, 25, 31, 34, 35, 37, 67. Frode Hansen, VG, side 17 h, 24. Heiko Junge, NTB Scanpix, side 10, 40. Henning Labrå, side 42-53 (Medaljer). Håkon Mosvold Larsen, NTB Scanpix, side 12 v, 12 h, 18 h, 28. Albert Niebor, DPA, side 26, 32, 38, 61. NTB Scanpix, side 21. Geir Olsen, NTB Scanpix, side 18 v. Liv Osmundsen, Det kongelige hoff, side 5, 54, 60. Cornelius Poppe, NTB Scanpix, side 13 h. Regnskogfondet, side 9. Berit Roald, NTB Scanpix, side 20. Mattis Sandblad, VG, side 16 h. Stian Lysberg Solum, NTB scanpix, side 15 h, 29. Statsbygg, side 3. Markku UlanderNTB Scanpix, side 19 v. Fredrik Varfjell, NTB Scanpix, side 11. Anders Wiklund, TT nyhetsbyrå, side 23, 50. Thomas Winje Øijord, NTB scanpix, side 58. Lise Åserud, NTB Scanpix, side 13 v, 14, 15 v, 19 h, 22, 43, 46.